Serie nouă
februarie 2014
Anul
2
(CLI)
36 pagini
10 lei

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

Bărbierul din Sevilla la ONB
Gala "Tinerimea Română"
Adio, Nicolae Herlea!
Eurovision România
"Don Pasquale" pentru copii
Omagiu lui Dan Spătaru

În imagine:
Ovi şi Paula Seling

Editorial

Necuratul şi păcatul

Liviu DĂNCEANU

De la Aristotel încoace muzicile sunt apolinice şi dionisiace, de la Schoppenhauer – vesele şi triste, de la Riemann – masculine şi feminine, de la Greimas - narative şi contemplative, iar odată cu Renaşterea vorbim de muzici angelice şi muzici diabolice.

Dar cum se face că o muzică poate avea ceva din sufletul diavolului? Cum de o artă atât de dragă îngerilor s-a mânjit cu însemnele Necuratului? Dacă e să ne luăm după Denis de Rougemont, cel care, dezvoltând o intuiţie baudelairiană, afirma că „scamatoria diavolului nu i-a reuşit niciodată mai bine decât în epoca contemporană” (*Partea Diavolului*, trad. Mircea Ivănescu, Ed. Anastasia, Bucureşti, 1994, pag.11), atunci e clar că o felie consistentă din muzica secolului 20 s-a desacralizat în aşa măsură încât a etalat doar camuflajul ei profan, pierzând în bună măsură conştiinţa dimensiunii metafizice, creatura opunându-se tot mai abitir Creatorului, inferiorul aspirând nelegitim la substituirea superiorului, zgomotul concurând neloaial sunetul. Aşa s-a ajuns la perversitatea dizolvantă a stării în care oamenii, conform Scripturii, „văzând, nu vor vedea şi auzind, nu vor auzi”.

S-a spus chiar că unele muzici nu mai sunt muzici, ci depozite de zgomote disciplinate, după cum Părintele Arsenie Boca spunea că „unii călugări nu mai sunt călugări, ci cuiere de haine călugăreşti”. Se pare că muzica a decăzut aidoma lui Lucifer, care la început a fost „înainte-stătătorul” cetei terestre de Îngeri şi căruia Dumnezeu i-a încredinţat stăpânirea pământului. Nu-i lipseau, ca de altfel şi muzicii, nici rangul , nici condiţia perfecţiunii. Bun prin natura sa creată, el s-a făcut însă rău prin voinţa sa proprie (oare nu liberul arbitru a mânat arta sunetelor spre forma ei tenebroasă?), astfel că „s-a îndreptat de la starea sa naturală la o stare contra naturii sale şi s-a ridicat împotriva lui Dumnezeu care l-a făcut, devenind întruchiparea răului (un rău ce nu este nimic altceva – explică Sf. Ioan Damaschinul, pe urmele Fericitului Augustin – decât lipsa binelui, după cum şi întunericul este lipsa luminii” (Sfântul Ioan Damaschinul: *Dogmatica*, trad. Dumitru Fecioru, Ed.IBMBOR, Bucureşti 2001, pag.57), iar cacofonia sonoră, am adăuga noi, este absenţa eufoniei.

Muzica, se ştie, este, deopotrivă cea auzită, dar şi cea ne auzită, unitate în diversitate (ca şi lumea văzută, dar şi cea nevăzută). Ea ne apare bună prin unitatea ei şi frumoasă prin diversitate ei, mărturisind, într-un anume fel, *kalokagathia* creaţiei divine. *Mutatis mutandis*, dacă în absolutul fiinţial al artei sunetelor este armonie şi egalitate deplină între variile muzici posibile, în dinamica muzicilor create diversitatea se organizează ierarhic, cel puţin începând cu faza subordonării, definindu-se prin organicitate, iar nu prin egalitate.

În muzica stricată de păcatul constructivismului (serialismul fiind avangarda culpei), unitatea în diversitate cunoaşte o certă degradare sau obscurizare, supunându-se anumitor disfuncţii şi distorsiuni, fie prin pierderea sensului autentic al unităţii, fie prin anarhia diversităţilor, ceea ce nu este cazul în ordinea serafică a muzicilor sacre. E un fel de revoltă luciferică la consolidata desăvârşire a marii muzici renascentisto-baroco-clasice, delimitată liber şi ferm de escaladele demonice. Georges Minois (autor care crede, culmea, că „Dracul este un mit căruia i-a trecut timpul”) are totuşi o viziune suprarealistă a diavolului, ieşită cumva din negura unui ev mediu ahtiat după hiperbole, anticipând genul actual al monştrilor robotizaţi, excesiv de sonori.

(*Continuare în pag. 2*)

DIN SUMAR

Meditând la Curtea Principelui... 4
Bărbierul din Sevilla la ONB 6
Evgheni Oneghin la ONB 7
Concerte sub... lupă 8-11
Gala “Tinerimea română” 12
Itinerarii muzicale europene 13
Maeştri ai muzicologiei 16-17
Adio, Nicolae Herlea! 18-19
Eurovision România 2014 22-25
“Don Pasquale” la OCC 26
Tineri compozitori: M. C. Popa 27
Juniorii 28-29
Music-hall 30-31
Omagiu lui Dan Spătaru 32
Noul val 36

60 de ani de la inaugurarea clădirii Operei

Al. I. BĂDULESCU

Joi, 9 ianuarie 2014, viața muzicală din Capitala țării a fost marcată de un eveniment de rezonanță națională: Aniversarea a 60 de ani de la inaugurarea actualei clădiri a Operei Naționale București – instituție reprezentativă a culturii naționale, care, de aproape 130 de ani de la primul spectacol ce a avut loc în 1885, sub conducerea reputatului muzician: compozitor, dirijor și profesor, George Ştephănescu, a dus pe toate meridianele lumii, geniul creator al acestui înzestrat popor, valorile perene ale creației și artei lirice interpretative româneşti.

Întrucât clădirea principală a operei național - inclusiv sala cea mare de spectacole, se află în ample lucrări de restaurare, consolidare şi modernizare, manifestarea omagială dedicată acestui eveniment a avut loc în splendidul foaier – sugestiv intitulat **Foaierul Galben.**

În alocuțiunea rostită din partea directorului general al Operei Naționale Bucureşti, Răzvan Ioan Dincă, prof. univ. dr. Mihai Cosma – consultant artistic al Operei Naționale Bucureşti, a adus, în prim plan, o seamă de date şi momente importante din istoria instituției, remarcând nume-roase succese repurtate – de-a lungul vremii – în dialogul cultural internațional de marile voci ale artei lirice româneşti, de dirijorii şi colectivele artistice ale instituției – formate la Şcoala națională de canto în ultimul veac şi jumătate. Iată numai câteva nume sonore ce atestă – şi în acest domeniu – incontestabile progrese ale culturii muzicale româneşti în context internațional – la sfârşitul sec. XIX şi începutul sec. XX: sopranele Hariclea Darclee, Elena Teodorini, Eufrosina, fosta Vlasto Popescu, Florica Cristoforeanu, tenorii: Grigore Gabrielescu şi Ion Băjenaru. baritonii: D. Popovici – Bayreuth, Aurel Costescu – Duca etc. Apoi, această nobilă tradiție a fost continuată de zeci şi zeci de mari voci ale şcolii româneşti de canto din perioada interbelică şi cu deosebire, după cel de al Doilea Război Mondial, astfel încât, Opera Națională Bucureşti a devenit, în mod constant, una dintre marile scene lirice ale lumii europene şi internaționale.

60 de ani de la inaugurarea clădirii Operei Naționale București (9 ianuarie 1954 - 9 ianuarie 2014)

Este, fără îndoială, un adevăr binecunoscut, menționat şi cu acest prilej de maestrul Mihai Cosma, faptul că Opera Națională Română, din capitala României, a luat ființă în cea de a doua parte a sec. al XIX, grație eforturilor deosebite, dăruirii şi luptei aprige a nemuritorului muzician George Ştephănescu (1843 - 1925), care a izbutit să constituie din rândul celor mai

Necuratul şi păcatul

(Urmare din pag. 1)

Aici în care se amestecă diavolul creştin, golemul iudaic, androidul anglo-saxon, toate într-o formulă ritmico-melodică asistată de ordinator: „un animal cu adevărat înspăimântător, atât prin mărimea exagerată a corpului său, cât şi prin cruzimea sa; forța îi stă în şale, iar virtutea în buric; coada lui, încordată, arată ca un cedru, nervii genitali sunt contractați, oasele îi sunt ca nişte țevi, iar cartilajele ca nişte lame de fier… Colții săi inspiră teamă, corpul său parcă ar fi din metal, plin de solzi aşezați unui peste altul…” (Georges Minois: *Diavolul*, trad. Adrian Ene, Ed.Corint, Bucureşti, 2003, pag.63). Parcă ar fi personajul central al unui videoclip rock ori eroul unui happening sau teatru instrumental. Nu de puține ori dracul alias Aghiuță, alias Michiduță, alias, Nichipercea, alias Sărsăilă, alias Scaraoțchi este bagatelizat. Avem de a face cu o prea accentuată tendință de edulcorare a răului, ba chiar de simpatie poznaşă față de pitorescul acestuia. Or, când tatăl minciunii devine Cătănuță, Nefurtache ori Michimaos (recenta denumire moldovenească a Necuratului), te întrebi dacă nu cumva omul suferă de o duioasă inconştiență. Oare acel Mamona încă ne atât de negru precum pare, nu-i oare o expresie curentă a acestei tendințe primejdioase, constând în îmblânzirea imaginii răului, ba chiar în acomodarea cu acesta? Din ce în ce mai frecvent avem de a face cu o tendință de bagatelizare a răului, de simpatie poznaşă față de înfrățirea cu acesta. „Fă-te frate cu dracul până treci puntea”! e o vorbă închipuit înțeleaptă ce a făcut o carieră prodigioasă chiar şi în lumea muzicii ca expresie concisă a unei mentalități vicioase ce scoate la lumină întreaga filozofie a compromisului, toată naivitatea rânduielilor intens formalizante ce alcătuiesc o bună parte din motivația acelui „n-a fost să fie” despre care s-a spus că urmăreşte creația muzicală a ultimilor decenii. Dar cine se face frate cu dracul nu va trece niciodată puntea, dracul fiind vrăjmaşul nedezmințit al oricărei împliniri sau izbânzi pozitive. Mai ales că în muzica de azi există o tendință generală a compozitorilor care se vaită bovaric de ceea ce nu sunt, omițând să valorifice christic ceea ce sunt.

Liviu DĂNCEANU

talentați cântăreți români, valoroase formații de operă „împotriva preferințelor cercurilor conducătoare ale vremii pentru opera italiană şi artiştii străini".

Pedagog remarcabil, a format de-a lungul vieții sale, multe generații de cântăreți români de operă care s-au impus pregnant pe scenele internaționale ale teatrului liric. Dar, cu toate eforturile sale, precum şi a altor muzicieni români – printre care şi ale genialului compozitor român George Enescu, Opera Națională Română, înființată inițial ca Secție a Teatrului Național din Bucureşti, nu a dispus până în 1954, de o clădire proprie pentru întreaga sa activitate: repetiții, spectacole, săli de studii şi spații pentru săli decoruri etc. şi a continuat să ființeze în calitate de chiriaş, în primul rând în cadrul Teatrului Național, până în anii 1940 – 1944, când clădirea Teatrului Național a fost afectată grav de cutremurul din noiembrie 1940 şi apoi, în cea mai mare parte, distrusă de către bombardamentele germane din dimineața zilei de 24 august 1944. Ulterior Opera română şi-a continuat activitatea la Teatrul „Regina Maria" etc.

Această situație dificilă s-a rezolvat definitiv abia după cel de-al doilea război mondial, respectiv începând cu 1951, când conducerea statului şi Guvernul României, au înscris în programul de pregătire şi desfăşurare al celui de al III-lea Festival Mondial al Tineretului şi Studenților ce a avut loc în Bucureşti, în prima jumătate a lunii august 1953, realizarea unei clădiri speciale şi corespunzătoare pentru prima scenă lirică a țării, Opera Națională din Bucureşti.

În linii generale clădirea a fost terminată la începutul lunii iulie 1953. Aici au fost găzduite lucrările

Congresului Mondial al Tineretului şi Studenților şi alte activități din programul Festivalului Mondial al Tineretului şi Studenților: concursuri, expoziții etc.

După încheierea, cu brio, a acestei grandioase manifestări mondiale – la care au participat tineri din peste 30 de țări ale lumii – colectivul operei naționale a început aici pregătirea efectivă pentru deschiderea oficială a stagiunii 1953 – 1954, printr-un spectacol de excepție cu *Opera Dama de Pică* de P. I. Ceaikovski, una dintre marile capodopere ale teatrului liric rus şi universal.

Premierea acestui spectacol a avut loc în seara zilei de 9 ianuarie 1954, în prezența conducerii statului şi guvernului, Corpului Diplomatic acreditat la Bucureşti, a numeroase personalități marcante ale vieții ştiințifice şi cultural – artistice bucureştene.

Pentru a marca cele 6 decenii de la inaugurarea noului sediu al Operei Naționale Bucureşti şi de la premiera operei Dama de pică de P. I. Ceaikovski maestrul Mihai Cosma a conceput un program deosebit de complex invitând o seamă de solişti consacrați ai

Operei Naționale din Bucureşti, dar şi tinere voci, confirmate deja pe scenele lirice din țara noastră şi de peste hotare precum şi cvintetul de coarde al Orchestrei Operei Naționale.

În prima parte a programului am ascultat, cu deosebit interes, fragmente din opera Dama de Pică de P. I, Ceaikovski interpretat de soliştii Alina Botez, Constantin Brzhinsky, Iulia Isaev, Lucian Corchiş şi Liviu Indricău, precum şi din alte trei capodopere ale geniului: Boema şi Geanni Schicchi, de Geacomo Pucinni şi Rusalka de Al. Sergheevici Dargomâjski. Solişti:Irina Baianț, Cristina Maria Sandu ,Liviu Indricău şi Debora Marguglio.

În cea de a doua parte, programul a cuprins arii şi fragmente din alte creații lirice aflate în repertoriul permanent al operei bucureştene: Rigolleto şi Traviata de G. Verdi, Evghenin Oneghin, de P. I. Ceaikovchi. Solişti: Ştefan Pop, Veronica Anuşca, Sorana Negrea, Constantin Brzhinsky, George Ionuț Vârban, Irina Iordăchescu ş.a. La pian: Mădălina Florescu, Liana Mareş, Ioana Maxim şi Mihaela Vâlcea.

Programul s-a încheiat cu recitalul cvintetului de coarde al Operei din Bucureşti, care a interpretat Preludiul la Actul al III-lea la Opera Traviata de Verdi (aranjament muzical de Mladen Spasinovici) şi cvintetul de coarde şi harpă ce a pus atenției publicului un superb purpuriu din baletul Coppelia de Leo Delibes.

Publicul a ovaționat îndelung fiecare număr din program cu speranța că prima scena lirică a țării îşi va relaua spectacolele pe noua scenă, complet modernizată şi dotată la nivelul actual al tehnicii artei scenice.

Meditând la Curtea Principelui…

Luminița CIOBANU

Compozitoarea Felicia Donceanu oferă o nouă perspectivă asupra genului dramatic într-o lucrare vocal-instrumentală: Oratoriul de cameră cu solist, fără cor *Una volta alla corte del Principe*. După Monodrama *Salbe* pentru soprană şi orchestră de cameră (p.a.a. mai 2010), Opera de cameră *Una volta alla corte del Principe* pentru voce, clavecin, viola da gamba şi percuție (p.a.a. 2012), iată un alt gen inedit care pune în valoare pasiunea compozitoarei pentru genul dramatic exprimat de-a lungul creației în diverse ipostaze vocal-camerale.

Prin acest oratoriu de cameră compozitoarea invită publicul la meditație, echilibru, linişte, într-o poveste imaginată la curtea domnitorului Petru Cercel. Lucrarea se înrudeşte cu Opera de cameră omonimă ce a fost prezentată publicului cu un an în urmă în varianta interpretativă a Studioului de Muzică Veche. Ambele au în comun libretul şi materialul sonor bazat pe Suita pentru viola da gamba şi clavecin *La curtea lui Petru Cercel* (1998). Diferențele sunt datorate mai mult ansamblului vocal-instrumental pentru care au fost scrise (grup instrumental redus, respectiv orchestră de cameră) şi solistei vocale (soprană, respectiv mezzosoprană).

Versurile lui Emil Botta din *Glasul Petrului Cercel* au reprezentat sursa de inspirație pentru aceste lucrări „surori": „Poate acuma/ când stelele nu-s,/ nu-s pe cer constelate imperii, poate acum,/ odată ce m-au răpus/ Apune-Soare/ cu

Antonela Bârnat

sulițe de foc, / poate acum/ cuvine-se, în starea de umbră/ nevăzută de ochi omeneşti,/ cuvine-se acum,/ umbra de mândru bărbat/ să îngenuncheze/ la glie, la humă/ Cuvine-se a murmura,/ a mărturisi: Patrie, mumă."

La fel ca şi în alte lucrări (Opera de cameră omonimă sau Monodrama *Salbe* pentru soprană şi orchestră de cameră), libretul este realizat nu numai pentru mesajul versurilor, dar şi pentru muzicalitatea lor deosebit de expresivă. Libretul este creat de compozitoare alăturând imagini sugerate de lirica renascentistă italiană (Poliziano şi

Felicia Donceanu

Ariosto) şi oglindeşte pasiunea sa de o viață pentru versurile expresive care au o muzicalitate a lor şi cer o muzică potrivită. Aici, textele poeților italieni din renaşterea florentină sunt integrate într-un dialog imaginar ce evocă o lume pasionată de artă.

Mezzosoprana are rol de narator ce prezintă atmosfera de la curte, citind versurile poeților, atât pe cele vesele care redau „frumoasa lună mai" când se cânta şi se dansa, dar şi pe cele sumbre, „vocea gândului", ultima rugăciune a Principelui. Vocea are încredințată o partitură cantabilă, încărcată de lirism, o linie melodică bine conturată, ce trădează cunoaşterea posibilităților vocale şi expresive ale mezzosopranei. Opera conține pasaje de recitative alternate cu vocalize elegante, exprimând o largă paletă de stări sufleteşti, de la bucurie şi dans la rugăciune şi moarte.

Ca şi în lucrările sale de teatru instrumental, compozitoarea le încredințează instrumentiştilor şi soliştilor neaşteptate roluri: în teatrul instrumental (şi în opera de cameră) instrumentiştii se exprimă şi prin mimică sau joc de scenă, le sunt încredințate mai multe instrumente (care au şi rol de personaje); în oratoriul de cameră, soprana bate din palme, iar vocile bărbăteşti ale instrumentiştilor se aud, într-un scurt dialog cu solista-naratoare („Per che?").

Această sugestivă frescă de la curtea domnitorului Petru Cercel intitulată Oratoriul de cameră cu solist, fără cor *Una volta alla corte del Principe* va rămâne o lucrare de referință în muzica românească pentru modul original în care este concepută, pentru sonoritățile pastelate cu fine influențe exotice, pentru mesajul profund pe care îl transmite compozitoarea şi pentru starea de linişte pe care o degajă întregul opus.

Prima audiție absolută a Oratoriului de cameră cu solist, fără cor *Una volta alla corte del Principe* de Felicia Donceanu avut loc în data de 27 noiembrie la Sala Radio, cu Orchestra de Cameră Radio dirijată de Tiberiu Soare, solistă fiind mezzosoprana Antonela Bârnat. În aceeaşi seară, au figurat în program şi *Concertul nr. 5 în la major pentru vioară şi orchestră de W.A. Mozart* solist Cristina Anghelescu şi *Simfonia nr. 6 în do major* de Fr. Schubert.

Lansare discografică

Carmen MANEA

Publicul care a umplut până la refuz Sala Radio în 31 ianuarie 2014, a avut ocazia să participe la două evenimente de excepție: Concertul Orchestrei Naționale Radio, aflată sub bagheta dirijorului italian David Crescenzi, cu Gabriel Croitoru în postură solistică şi Lansarea CD-ului cu lucrări interpretate de apreciatul duo alcătuit din pianistul Valentin Gheorghiu şi violonistul Gabriel Croitoru. Înainte de a face referiri la CD-ul valoros, realizat la Editura *Casa Radio*, dorim să comentăm pe scurt evoluția muzicienilor din prima parte a concertului (care a precedat lansarea discografică). În deschiderea programului, am ascultat ***Uvertura la Opera Cenuşereasa*** de Gioachino Rossini, lucrare plină de farmec şi strălucire, care le-a prilejuit dirijorului David Crescenzi şi membrilor orchestrei posibilitatea de a-şi etala plenar calitățile; ei au pus în valoare melodicitatea cuceritoare, caracterul antrenant şi bogăția expresivă a partiturii rossiniene, au realizat o paletă dinamică şi agogică extrem de variată, au integrat cu măiestrie detaliile în cadrul discursului muzical. A urmat ***Concertul nr. 1 în Re major, opus 6 pentru vioară şi orchestră*** de Niccolo Paganini, care l-a avut ca solist pe Gabriel Croitoru. Prestația sa, situată la cel mai înalt nivel instrumental şi artistic, a entuziasmat spectatorii. Spre deosebire de alți violonişti care urmăresc aproape exclusiv să etaleze virtuozitatea creațiilor paganiniene, Gabriel Croitoru reuşeşte să evoce întreaga frumusețe şi expresivitate a muzicii compozitorului italian. Varianta realizată de apreciatul violonist, a oferit pe lângă momentele spectaculoase - redate cu o impresionantă strălucire şi dezinvoltură -, un caleidoscop cuceritor de imagini muzicale şi sentimente, care au emoționat puternic spectatorii. Îngemănarea fericită a laturii expresive cu performanța violonistică a avut ca rezultat o interpretare excepțională, în care solistul a fost urmărit şi susținut cu multă atenție şi eficiență de dirijor şi orchestră. La bis, Gabriel Croitoru a oferit spectatorilor ***Largo*** din ***Sonata a III-a*** de Bach, lucrare care a evidențiat nu numai calitățile sale artistice, dar şi nivelul elevat al gândirii sale muzicale.

În pauza concertului, în prezența unui public numeros şi entuziast, Gabriel Croitoru s-a aflat în foyerul Sălii Radio, unde a participat la lansarea CD-ului înregistrat împreună cu maestrul Valentin Gheorghiu. Calitatea CD-ului se datorează prestației de excepție a celor doi mari interpreți, precum şi exigenței producătorul executiv, muzicologul Oltea Şerban Pârâu - care a urmărit realizarea tuturor detaliilor în condiții optime. Apreciem profesionalismul cu care a fost editat CD-ul, de la calitatea înregistrării şi prezentarea făcută de muzicologul Grigore Constantinescu, la fotografiile datorate lui Virgil Oprina şi grafica lui Daniel Ivaşcu. Din partea Editurii *Casa Radio*, la eveniment a luat cuvântul redactorul Tiberiu Comandaşu, după care, microfonul i-a revenit violonistului Gabriel Croitoru. Din cauza condițiilor meteorologice nefavorabile, maestrul Valentin Gheorghiu nu a putut participa la eveniment. Personalitatea domniei sale a fost evocată cu admirație şi respect de vorbitori, în timp ce pe fundal se auzea *Sonata Kreutzer* de Beethoven. Lucrările de pe CD, au fost înregistrate pe parcursul unui recital susținut în anul 2010 pe scena Sălii Radio. Muzica transmite trăirea autentică şi emoția celor doi maeştri, aflați pe scenă într-o excelentă colaborare artistică şi în comunicare directă cu publicul. Sunt prezentate ***Sonata nr. 9, opus 47 în la major „Kreutzer”*** de Ludwig van Beethoven, ***Sonatina opus 100 în sol major*** de Antonin Dvorak şi ***Sonata nr. 3, opus 25 în la minor „în caracter românesc”*** de George Enescu. Aceste creații valoroase se numără printre preferințele celor doi maeştri; la fiecare nouă abordare, artiştii descoperă alte valențe expresive şi semantice, conferind interpretării caracter de unicat. *Sonata Kreutzer* este o capodoperă în repertoriul cameral, remarcabilă prin bogăția expresivă şi noblețea sentimentelor pe care le evocă. Pe parcursul celor trei mişcări (*Adagio sostenuto-Presto, Andante con variazioni* şi *Finale-Presto*), interpreții au realizat un impresionant crescendo emoțional, care a îngemănat original imagini muzicale de o rară frumusețe, cu momente de patos şi de impetuozitate fără egal. Pe parcursul celor patru mişcări ale *Sonatinei* de Dvorak (*Allegro risoluto, Larghetto, Scherzo. Molto vivace, Finale. Allegro*), artiştii

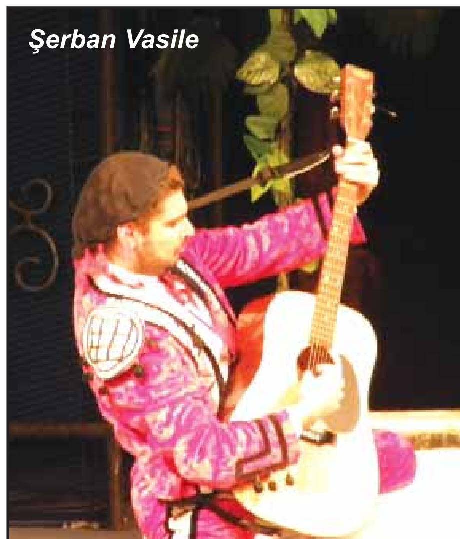

creează imagini muzicale pline de sensibilitate şi culoare: de la profunzime, ori poezie interiorizată şi candoare, la dinamism şi frenezie. Valentin Gheorghiu şi Gabriel Croitoru oferă ascultătorilor o versiune de excepție a *Sonatei “în caracter popular românesc”* de Enescu; discursul muzical de mare noblețe şi expresivitate, evocă o originală împletire de imaginar poetic şi meditație profundă. Pe parcursul celor trei mişcări ale sonatei (*Moderato malinconico, Andante sostenuto e misterioso, Allegro con brio, ma non troppo mosso*), se derulează tablouri muzicale cuceritoare, elaborate adeseori în stilul *parlando rubato*; cei doi maeştri au evocat cu multă sensibilitate şi fantezie universul muzical enescian, care dezvăluie apartenența autorului la matricea spirituală românească. Versiunea interpretativă se remarcă prin excepționala valoare expresivă şi semantică. Frumusețea muzicii şi sentimentul sublimului se degajă în cântul minunaților interpreți din exteriorizarea unor puternice trăiri şi a unor stări sufleteşti de excepție, situate, cum spunea Hegel, “deasupra oricărei exprimări cu ajutorul finitului”. Nu ştim dacă există un secret (sau poate un miracol) în reuşita acestei colaborări artistice. Suntem convinşi însă că Valentin Gheorghiu şi Gabriel Croitoru dețin un har aparte, prin intermediul căruia reuşesc să emoționeze sufletele spectatorilor şi să le mişte inima, adresându-se direct spiritului. Alăturate, numele celor doi muzicieni şi prieteni, mărturisesc – în şi peste timp – încrederea în valorile artistice autentice şi în permanențele culturii româneşti. Ca spectator, îmi exprim bucuria de a putea adăuga în colecția discografică un CD cu valoare de unicat, ce reprezintă un excepțional document artistic şi un remember spiritual. Aşteptăm alte noi înregistrări purtând semnătura inconfundabilă: Valentin Gheorghiu & Gabriel Croitoru.

Bărbierul din Sevilla

Mihai-Alexandru CANCIOVICI

Orice spectacol poate avea o viață mai lungă ori mai scurtă, în funcție de impactul său la public. În cazul de față, celebra operă rossiniană BĂRBIERUL DIN SEVILLA a avut o viață lungă, montarea de față aparținând regizorului George Teodorescu şi datând din luna mai a anului 1963, atunci când întregul colectiv a participat la sărbătorirea semicentenarului Teatrului des Champs Elysées de la Paris, interpretând lucrarea într-o distribuție de aur ce-i cuprindea pe Nicolae Herlea, Valentin Teodorian, Magda Ianculescu, Constantin Gabor, Valentin Loghin, pe marea mezzosoprană Zenaida Pally, sub bagheta maestrului Mihai Brediceanu. Chiar dacă de atunci, de-a lungul anilor, regia şi scenografia au suferit unele modificări, spectacolul s-a

Şerban Vasile

păstrat şi a supraviețuit timpului datorită succesului său la public şi mai ales interpreților care au continuat cu noblețe mesajul galeriei de aur.

După opinia noastră, meritul actual al Operei Naționale constă în păstrarea în repertoriu a unui spectacol intrat în istoria teatrului liric românesc, căruia i se oferă un suflu nou, o viață nouă printr-o propunere a unei distribuții atractive ce a conținut nume de solişti tineri, în mare măsură invitați, care-i conferă prospețime, vioiciune şi un spirit alert de desfăşurare. Suntem convinşi că numai într-un asemenea mod publicul poate fi atras, incitându-i-se dorința de a vedea şi cunoaşte artişti noi, tineri, mulți dintre ei cu un palmares bogat al activității lor artistice.

În seara respectivă rolul principal a fost interpretat de tânărul bariton Şerban Vasile, o prezență promițătoare, care se dovedeşte din ce în ce mai cunoscut atât publicului bucureştean, cât şi celui din străinătate. De curând, a înregistrat un real succes pe scena teatrului Metropolitan din New York, unde se afla în calitate de cover pentru rolul Ford, dintr-o nouă producție a operei FALSTAFF de Verdi, sub bagheta lui James Levine. Printr-o fericită întâmplare, prin indisponibilitatea baritonului prim ce urma să interpreteze rolul, el a cântat un spectacol, înregistrând un succes remarcabil. În rolul lui Figaro a demonstrat că posedă o voce bine timbrată, consistentă, prezentând o lejeritate neaşteptată în execuția registrului acut şi în acelaşi timp, un joc actoricesc nuanțat, plin de vivacitate şi dezinvoltură. Sperăm să-l mai auzim pe scenă cât de curând.

În Almaviva, tenorul clujean Tiberiu Simu ne-a impresionat prin vocea sa plină de nuanțe şi subtilități, dar mai ales printr-un remarcabil talent actoricesc de a creiona două personaje total diferite: soldatul bețiv şi Don Alonso, profesorul de muzică trimis în mod fals de Don Basilio să facă lecția de canto cu Rosina.

O frumoasă surpriză a fost pentru noi tânărul bas clujean Adrian Sâmpetrean, în rolul lui Don Basilio. Artistul are un palmares bogat internațional, şi-a făcut deja debutul la celebrul Teatro alla Scala din Milano şi are numeroase proiecte de viitor pentru importante teatre europene de operă, fiind şi membru al colectivului permanent al celebrei Opere din Hamburg. Are o voce puternică, frumoasă, care este egală în toate registrele, fiind strălucitoare în acut. Îți inspiră, încă de la prima sa apariție, o încredere deplină că nu te va dezamăgi, reuşind să impresioneze prin joc actoricesc de o mare subtilitate, apelând la toate nuanțele comicului, de la aspectele bufe la cele parodice, folosind cu dexeritate comicul de situație, disimularea, dar şi insinuarea specifică unui reprezentant al clerului ipocrit. A fost o reală bucurie să ne întâlnim cu un asemenea bas pe care, cu siguranță, nu-l vom putea uita.

Don Bartolo, în interpretarea basului Mihnea Lamatic, impresionează prin profesionalismul şi talentul actoricesc al acestuia, care a reuşit în majoritatea spectacolelor cu BĂRBIERUL DIN SEVILLA să se impună ca un personaj emblematic, de un comic irezistibil, o importantă creație a carierei interpretului.

În rolul Rosinei am avut plăcerea s-o revedem pe tânăra mezzosoprană Roxana Constantinescu, stabilită la Viena unde a evoluat în numeroase spectacole la Wiener Staatsoper. Ea este o mezzo de tip rossinian, am văzut-o şi în LA CENERENTOLA, are o voce frumoasă, cântă cu lejeritate, are

Roxana-Constantinescu

subtilități şi nuanțe pe glas care-i oferă dezinvoltură şi în interpretare.

Spectacolul s-a desfăşurat sub bagheta unui dirijor oaspete, David Crescenzi. Maestrul Crescenzi are un simț al muzicalității cu totul special, dublat de o ştiință a respectării stilistice a operei pe care o conduce. A impus un ritm alert, folosind o serie de inovații care nu au afectat structura lucrării. El participă intens afectiv la ceea ce se întâmplă pe scenă, cântă alături de interpreți, acompaniind şi recitativele. Introducerea unor aluzii muzicale la clavecin ni s-a părut o năstruşnică intruziune muzicală ce a putut da savoare şi umor întregului spectacol.

Întreaga reprezentație s-a aflat sub semnul tinereții, al prospețimii, stârnind buna dispoziție a publicului care a plecat cu convingerea că orice spectacol, oricât de vechi ar fi ca montare, poate întineri printr-o echipă de interpreți omogenă şi tânără.

Spectacol în spirit puşkinian

Mădălin Alexandru STĂNESCU

La sfârşitul anului trecut, Opera bucureşteană a reluat reprezentaţiile cu *Evgheni Oneghin*, poate cea mai cunoscută şi cântată lucrare destinată teatrului liric compusă de Piotr Ilici Ceaikovski. Purtând semnătura regizorală a marelui actor Ion Caramitru, *Evgheni Oneghin* a prilejuit publicului întâlnirea cu mai multe distribuţii ce au descoperit faţete diferite ale personajelor operei. Astfel, de fiecare dată afişul a fost unul atractiv pentru spectatori, acest lucru fiind valabil şi în cazul celui de sâmbătă 8 februarie.

Confirmarea celor mai sus amintite a venit când, ajuns la operă am constatat cu plăcută surprindere numărul mare al celor dornici să vizioneze reprezentaţia, majoritatea fiind tineri. După ce toţi am luat loc în eleganta sală a Operei Naţionale Bucureşti, cortina s-a ridicat iar primele sonorităţi ale orchestrei conduse de dirijorul Iurie Florea a introdus asistenţa în atmosfera tipic rusească a muzicii lui Ceaikovski.

Rând pe rând apar şi personajele principale ale acţiunii dramaturgice: Tatiana, Olga, Evgheni Oneghin, poetul Lenski. Mai întâi Tatiana, întruchipată în această seară de soprana Iulia Isaev, care a construit un personaj complex, în spiritul poemului lui Puşkin, ce a inspirat libretul operei. Astfel, am văzut la început o Tatiana introvertită, sfioasă, idealistă în dragoste, chiar înflăcărată de sentimente sincere de iubire în celebra arie a scrisorii. Aici se remarcă realizarea cursivă, foarte bine susţinută emoţional şi calitatea vocală specială a Iuliei Isaev, al cărei glas cald şi catifelat a cucerit publicul. Soprana şi-a continuat evoluţia în aceeaşi manieră, devoalând în actul final transformarea Tatianei într-o femeie sigură, cuceritoare şi fermă în deciziile sale, deşi sufletul îi cere altceva.

Florin Estefan

Protagonistul masculin, ce dă şi numele operei, Evgheni Oneghin, a fost însufleţit de baritonul clujean Florin Estefan, invitat al teatrului liric bucureştean. Chiar dacă a mai jucat rolul, Estefan a intrat destul de greu în ritmul rolului, dar a reuşit apoi să se integreze acţiunii, realizând un Oneghin modern şi convingător. Baritonul s-a remarcat mai ales în duetul final alături de Tatiana, unde ne-a înfăţişat un gentleman îndrăgostit şi conştient de greşelile trecutului, ca şi de nefericitul său destin. De altfel, acest lucru transpare încă din scena balului din casa cneazului Gremin, când, după mulţi ani, Oneghin o revede pe Tatiana şi începe să-şi reproşeze atitudinea avută anterior.

În rolul Olgăi a fost distribuită mezzosoprana rusă Polina Garaeva, laureată a primei ediţii a concursului internaţional *Le Grand Prix de l´Opera*. Prezenţă elegantă şi graţioasă, Polina Garaeva a construit inteligent personajul său, fiind o Olga jucăuşă, preocupată de flirtul cu Lenski dar şi pozitivă, extrovertită, dornică de a se bucura de ceea ce îi oferă viaţa.

O dată în plus a impresionat în rolul lui Lenski tenorul Lucian Corchiş. Cu frazări inteligente, abil construite, Lucian Corchiş a fost în vervă, realizând un Lenski visător şi îndrăgostit, dar şi impetuos, energic, expansiv. Cu un glas sigur, Corchiş a subliniat şi tumultul sufletului măcinat de gelozie al lui Lenski în scena balului în care Oneghin flirtează cu Olga, dar şi tensiunea interioară a personajului în momentul duelului cu Oneghin, când ambii combatanţi se arată mistuiţi de trăiri complexe, de la regretul destrămării unei prietenii până la gândul unei probabile morţi.

Alte apariţii interesante şi apreciate de public au fost cele ale lui Marius Boloş în rolul cneazului Gremin, Liviu Indricău în rolul profesorului Triquet (aici este de menţionat inteligenţa cu care a fost abordat acest rol de compoziţie), sau Emanuela Pascu, în rolul Filipievna, ce şi-a făcut astfel debutul în opera lui Ceaikovski. De asemenea, a plăcut şi momentul coregrafic (aici trebuie să amintim că întreaga coregrafie a operei poartă semnătura lui Florin Fieroiu) din debutul actului al III-lea, în care ne-a fost reamintită eleganţa balurilor din secolul al XIX-lea organizate în Rusia ţaristă. Un element important în dramaturgia operei a fost reprezentat şi de integrarea corului excelent pregătit de Stelian Olariu, ca un veritabil personaj colectiv.

Gândită de regizor în stil cinematografic, montarea urmăreşte într-o manieră cursivă, modernă, drama existenţială a lui Oneghin, rămas fără marea sa dragoste, în care însă spiritul puşkinian este prezent prin dramatismul muzical al epopeii eroului principal şi specificul rusesc al unora dintre tablouri.

Mari solişti, mari dirijori la Ateneul Român

Adina POPESCU

Sub Înaltul Patronaj al Alteței Sale Regale Principele Radu al României, Camerata regală, după succesul avut în stagiunea 2012 – 2013 cu seria de concerte Royal Sound, revine cu un proiect intitulat *Mari solişti, mari dirijori*, ce va aduce interpretări de referință şi muzicieni recunoscuți în toată lumea, dar şi instrumente de colecție în fața publicului.

Tânărul dirijor Kah Chun Wong, câştigătorul Marelui Premiu al Concursului Internațional de

Kah Chun Wong

Dirijat „Jeunesses Musicales 2013", s-a aflat la pupitrul concertului de excepție din seara de 16 februarie 2014, o seară a profesionalismului, a pasiunii pentru muzică, a unui program inedit, ce a cuprins compoziții ale lui Samuel Barber, Benjamin Britten şi Piotr Ilici Ceaikovski. Cu un talent desăvârşit, tânărul muzician a condus Camerata regală cu o energie ce potențează valorile esențiale, comunicarea făcându-se către muzicienii ansamblului, dar şi către public.

De altfel, Camerata regală, înființată în 2009, este un ansamblu profesionist de un înalt nivel artistic, „tânără fără să fie cinică, contemporană şi competentă fără să fie superficială" - aşa cum remarca Principele Radu al României. Proiectele muzicienilor sunt rodul unei viziuni proaspete şi dinamice, tinerii reuşind să atragă cu succes publicul în sala de concert cu fiecare ocazie.

Programul serii a cuprins *Adagio op. 11* de Samuel Barber, lucrare dedicată în această seară memoriei dirijorului Claudio Abbado, ciclul *Iluminațiile op. 18* pentru sopranǎ şi orchestră de coarde de Benjamin Britten, ce a avut-o ca solistă pe soprana Laura Nicorescu şi *Amintiri din Florența op. 70* de P.I. Ceaikovski.

Soprana Laura Nicorescu, absolventă a Universității Naționale de Muzică Bucureşti şi Universității Mozarteum din Salzburg, a evoluat alături de mari orchestre europene, având o prestație deosebită şi în această seară, remarcându-se prin unicitatea vocii.

Iluminațiile op. 18 de Benjamin Britten, pe versuri scrise de Arthur Rimbaud, ciclul de cântece ce a câştigat popularitate pe scară largă, s-a bucurat şi în această seară de acelaşi succes. De remarcat aici prestația sopranei Laura Nicorescu, care aduce o contribuție importantă acestei compoziții prin interpretare, dar şi coloristica muzicală deosebită şi dinamica specifică pieselor lui Benjamin Britten.

Atât de îndrăgita şi cunoscuta muzică a lui Ceaikovski s-a făcut auzită prin intermediul

Laura Nicorescu

piesei *Amintiri din Florența op. 70*, ce a captat atenția publicului.

Una dintre cele mai cunoscute şi mai frumoase partituri ale compozitorului american Samuel Barber, *Adagio op. 11*, realizează o îmbinare deosebită între clasic şi modern. Solemnitatea muzicii, tristețea ei au pătruns auditoriul, această muzică fiind des împrumutată şi pentru alte scopuri, dincolo de sala de concert, în reclame şi coloane sonore de film.

Concertul din 16 februarie 2014 a fost cel de-al doilea din seria „Mari solişti, mari dirijori" pe care Camerata regală l-a propus publicului, concert ce a adus pe scenă nume celebre ale muzicii, fie că ne referim la artişti români sau străini. În continuare, seria „Mari solişti, mari dirijori" îi va aduce pe scena Ateneului Român în următoarele luni pe violoniştii Liviu Prunaru şi Valentina Sviatlovskaia, pe pianistul Andrei Licareț şi pe dirijorii Enrique Garcia Asensio şi Cristian Mandeal.

Atmosfera dominantă a concertului a fost una plăcută, îmbogățindu-ne spiritual şi cultural, dar şi profesional. Entuziasmul publicului a făcut din această seară de concert una cu adevărat memorabilă, Camerata regală fiind răsplătită cu aplauze prelungite pentru evoluția ei.

La Sala Mică a Ateneului

Carmen MANEA

În 15 februarie 2014, pe scena Sălii Mici a Ateneului, violonistul Valentin Şerban şi pianista Liliana Iacobescu, au susținut un recital cu lucrări reprezentative ale repertoriului solistic şi cameral din principalele epoci creatoare: barocă, clasică, romantică şi modernă. Violonistul Valentin Şerban, care este student în anul al IV-lea al Facultății de Muzică a Universității Transilvania din Braşov - beneficiind de îndrumarea maestrului Ilarion Ionescu-Galați - are un palmares impresionant de premii la concursuri naționale şi internaționale şi o activitate artistică bogată; prestațiile sale de pe scenă, în calitate de solist în recitaluri şi concerte (cu orchestre simfonice din țară şi cu Filarmonica bucureşteană), se bucură de aplauzele publicului de pretutindeni şi de aprecierile presei. Distinsa pianistă Liliana Iacobescu este un muzician consacrat în calitate de interpret, de pedagog – cu o carieră de excepție din cadrul învățământului universitar – şi de cronicar avizat al evenimentelor muzicale. Printre reuşitele meritorii ale duo-ului, menționăm înregistrarea integralei *Sonatelor pentru pian şi vioară* de Johannes Brahms, la casa de discuri *Electrecord*, în anul 2012. În deschiderea recitalului, Valentin Şerban şi Liliana Iacobescu au prezentat ***Sonata nr. 4, în Re major*** de Händel*.* Pe parcursul celor patru mişcări, artiştii au realizat un dialog firesc, cu imagini muzicale variate, menite să evidențieze bogăția inspirației compozitorului şi originalitatea stilului său contrapunctic; au pătruns în substanța lucrării până la esență şi s-au integrat armonios în fluxul ei ce sugerează o devenire perpetuă. A urmat ***Andante şi Allegro din Sonata în la minor*** de Bach (pentru vioară solo). Interpretarea lui Valentin Şerban s-a remarcat prin frumusețea şi calitatea sonorității, prin rafinamentul frazării şi noblețea exprimării artistice. Am apreciat echilibrul, claritatea şi firescul cu care violonistul a realizat fiecare sunet şi detaliu în parte, maturitatea gândirii sale, preocuparea de a evidenția semnificațiile profunde ale muzicii. ***Sonata KV 376, în Fa major pentru pian şi vioară*** de Mozart a prilejuit duo-ului ocazia de a-şi valorifica plenar calitățile; colaborarea artistică, remarcabilă prin fantezie, dezinvoltură şi bun gust, a avut ca rezultat o variantă cuceritoare, plină de culoare, de poezie şi impetuozitate. În continuare, au fost prezentate cele ***5 Melodii op.35 bis*** de Serghei Prokofiev*.* Lucrarea de anvergură instrumentală este dedicată muzicienilor experimentați, care stăpânesc toate "secretele" artei interpretative. Am admirat maturitatea şi profesionalismul de care au dat dovadă cei doi interpreți în conturarea tablourilor muzicale contrastante, în care am perceput metamorfozele subtile de la lirism, la reflexivitate şi dramatism. Cele ***3 Preludii*** de Gershwin-Heifetz au oferit artiştilor prilejul de a evidenția alte fațete originale ale creației secolului al XX-lea. Prestația plină de aplomb şi fantezie, care a îngemănat original libertatea şi rigoarea, umorul şi gravitatea, a fascinat publicul, care i-a aplaudat cu entuziasm pe cei doi interpreți. În încheierea recitalului, a fost prezentată o splendidă pagină a repertoriului romantic: ***Studiul în formă de vals*** de Saint-Saëns-Ysaye. Pentru violonistul Valentin Şerban a fost încă un prilej de a dezvălui calitățile sale de excepție; el a conferit motivelor şi frazelor muzicale relief, culoare şi un elan sentimental fără egal. Interpretarea sa plină de sensibilitate şi pasiune a emoționat profund spectatorii. În acelaşi timp am remarcat aportul pianistei, care l-a urmărit cu atenție şi l-a pus în valoare pe solist, contribuind substanțial la evocarea unei partituri pline de frumusețe şi originalitate. Muzicienii au oferit la bis celebra ***Arie*** de Gluck. La întrebarea "dacă interpretul actual poate să se supună rigorilor stilistice şi estetice, valorificându-şi plenar propria personalitate", Valentin Şerban şi Liliana Iacobescu au răspuns afirmativ. Prestația lor artistică a constituit o îngemănare de bun gust, de măiestrie şi creativitate, de noblețe sufletească şi gândire muzicală elevată

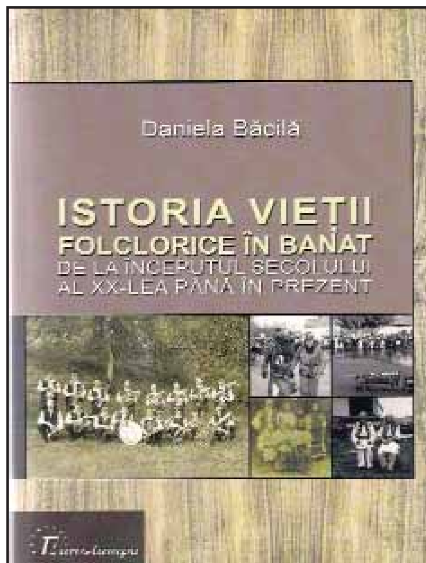

Valentin Şerban şi Liliana Iacobescu

Lansări de carte

Constantin-Tufan STAN

Desfăşurată la Belinț, localitatea timişeană în care a debutat ca dascăl, în 1794, Dimitrie Țichindeal, „gură de aur”, cu încă dulcea nostalgie a sonorităților corale ale madrigaliştilor lui Marin Constantin, care au răsunat aici în anul 1973, cea de-a II-a ediție a Colocviului Național de Folclor „Sabin V. Drăgoi” a propus un program dens şi atractiv. Cei doi moderatori, Constantin-Tufan Stan, inițiatorul Colocviului, şi Simion Dănilă (membru al Uniunii Scriitorilor din România, un intelectual providențial al locului), au prezentat invitaților (personalități din lumea muzicii – maestrul Gelu Stan, dr. Daniela Băcilă, dr. Dan Băcilă –, dar şi specialişti din sfera folclorului literar – prof. dr. Marcu Mihail Deleanu şi prof. dr. Vasile Pistolea, publicişti, scriitori, oameni de cultură), în debutul manifestării, câteva ecouri care au reverberat în răstimpul scurs de la prima ediție, după lansarea ediției anastatice a *Monografiei muzicale a comunei Belinț*, una din capodoperele folcloristice ale lui Sabin Drăgoi, la şapte decenii de la publicarea ediției princeps. Mirabila variantă a baladei *Miorița*, identificată de autorul *Năpastei* la Belinț, în 1934, sub forma unui colind (preluată ca citat, *in integrum*, de Paul Constantinescu în balada corală omonimă şi György Ligeti în *Concert românesc*), a prilejuit, la Cluj, un splendid demers muzicologic al universitarei Bianca Țiplea-Temeş. Ceea ce, inițial, Constantin-T. Stan intuise, ca sursă de inspirație în creația de tinerețe a lui Ligeti (vezi *György Ligeti şi balada Miorița*, în „Muzica”, Bucureşti, XXIII, 2, aprilie-iunie 2012, p. 36-40), a fost confirmat ulterior, de prodigioasa muzicologă, prin identificarea, în fondul Ligeti din cuprinsul colecțiilor Fundației „Paul Sacher” din Basel, a unui caiet de muzică cuprinzând 27 de transcripții, în manuscris, ale unor cântece din folclorul oltenesc şi bănățean, între care şi şase melodii din culegerea lui Sabin Drăgoi, inclusiv *Miorița*. După un prim excurs muzicologic (*„Concert românesc” de Ligeti: de la cilindrii de ceară la orchestra simfonică*, în „Studia UBB Musica”, Cluj-Napoca, LVIII, 1, 2013, p. 51-57), autoarea a fost invitată la prestigiosul simpozion organizat, anual, la Szombathely (13 iulie 2013), sub patronajul Academiei Ungare de Ştiințe şi al Institutului de Muzicologie din Budapesta, dedicat corifeului muzicii de avangardă (decedat la Viena în 2006) la împlinirea a nouă decenii de la naşterea sa (pe plai mioritic, la Târnăveni), oferind specialiştilor, sub un alt titlu (*Ligeti and Romanian Folk Music: an Insight from the Paul Sacher Foundation*), rodul recentelor sale cercetări muzicologice. (Invitată la Belinț, pentru a conferenția în chiar cadrul matricial al sublimei variante a *Mioriței*, muziciana a declinat, spre regretul nostru, participarea, în ultimul moment, din motive obiective, cu promisiunea de a onora însă, pe viitor, invitația.)

Omagierea maestrului Constantin Catrina, trecut de curând la cele veşnice, unul din importanții contributori (alături de Constantin-T. Stan şi Simion Dănilă) ai ediției anastatice a *Monografiei muzicale a comunei Belinț*, a prilejuit o pioasă şi emoționantă trecere în revistă a biografiei şi a principalelor repere profesionale din cariera ilustrului folclorist, bizantinolog şi istoriograf, prin prezentarea unui volum omagial, ieşit de curând de sub tipar: *Constantin Catrina – 80 de ani*, sub coordonarea lui Ioan Lăcătuşu, în îngrijirea Corneliei Catrina (editat de Eurocarpatica şi Mecatrin din Sfântu Gheorghe), volum tipărit sub egida Centrului European de Studii Covasna – Harghita. Din păcate, timpul n-a mai avut răbdare, maestrul urmând să fie omagiat post-mortem, de prieteni, de repre-zentanți ai elitei muzicologiei romă-neşti. Apropiata aniversare a 150 de ani de la naşterea „doinitorului Banatului”, „omul celor mai dulci cântări româneşti” (cum îl numea Nicolae Iorga pe Ion Vidu în panegiricul publicat cu prilejul trecerii maestrului, în 1931, în lumea cea fără de dor), a generat o aplicată discuție pe marginea rolului jucat de vechea Reuniune Română de Cântări şi Muzică din fosta capitală culturală a românilor bănățeni în conservarea şi efervescența manifestării spiritualității româneşti.

C. Catrina

A fost o ediție dedicată unor lansări şi prezentări de carte, volume tipărite în 2013 la editura timişoreană Eurostampa: Daniela Băcilă (destoinic redactor muzical la Radio România Timişoara), *Istoria vieții folclorice în Banat de la începutul secolului al XX-lea până în prezent* (o amplă sinteză a vieții folclorice româneşti bănățene); Constantin-Tufan Stan, *Vasile Ijac – părintele simfonismului bănățean* (o primă încercare monografică dedicată autorului celei dintâi simfonii din istoria muzicii bănățene, unicul bănățean care a urmat cursuri la Paris, la Schola Cantorum, ca învățăcel al lui Vincent d’Indy, unul din cei şase compozitori din acest topos geografic, iluminat de surprinzătoare inflexiuni baroce, laureați ai Premiului Național de Compoziție „George Enescu”); Simion Dănilă, *Sub fascinația lingvisticii bănățene* (pasionante investigații şi incursiuni analitice în universul lingvistic din arealul Banatului). Ca dar oferit invitaților, organizatorii (Consiliul Județean Timiş, prin ing. Răzvan Hrenoschi – care sprijină constant, cu dăruire, actul cultural autentic –, Primăria şi Consiliul Local Belinț, Şcoala Gimnazială Belinț şi, nu în ultimul rând, Asociația Cultural-Umanitară „Hora Belințului”) au propus câteva momente inedite: un popas la casa graficianului şi poetului chizătăian Gheorghe Bălan (un artist cu sclipiri geniale, trecut în neființă în 2003, apreciat de Ştefan Augustin Doinaş – care i-a prefațat un volum de versuri –, elogiat de Andrei Pleşu şi Gabriel Liiceanu, ce au exprimat aprecieri laudative despre originala sa creație plastică), unde a fost dezvelită o placă memorială şi a fost lansat un album de grafică şi poezie (alcătuit de Marian Oprea), clipe de reculegere la casa Şepețienilor, din acelaşi falnic, cândva, Chizătău, sublimat de episodica prezență a lui Ciprian Porumbescu, în 1882, şi în satul Şanovița, în curtea casei natale a lui Nicolae Ursu.

La Sala Radio

Cleopatra DAVID

În 29 ianuarie, pe ninsoare şi viscol, cu un anunţat cod portocaliu de vreme rea, Formaţiile Muzicale Radio au ales sa-şi respecte calendarul de concerte. Astfel că am avut plăcerea de a audia în interpretarea Orchestrei de Cameră Radio (la pupitru Cristian Brâncuşi) un program al cărui traseu stilistic pleca de la barocul târziu, ajungând la clasicimul vienez.

În prima parte, *Concertul în la major* pentru clavecin de Giuseppe Sammartini şi *Concertul în re major pentru* clavecin şi orchestră de coarde Wq 18 de Carl Philipp Emanuel Bach au avut-o ca solistă pe Cipriana Smărăndescu.

Cipriana Smărăndescu şi Cristian Brâncuşi

Artista stabilită în Italia este absolventă a conservatorului din Bucureşti şi a celui din Vicenza, perfecţionându-se în arta interpretării muzicii vechi cu Patrizia Marisaldi, Ton Koopman, Patrick Ayrton, Pierre Hantai, Andreas Staier. Laureată a mai multor concursuri de gen, Cipriana Smărăndescu susţine concerte şi recitaluri în Europa şi a realizat înregistrări pentru Radio România, Radio Vaticana, RAI-Radio 3 şi SarxRecords.

În cele două concerte pentru clavecin, Cipriana Smărăndescu a încântat audienţa prin rafinamentul ornamentaţiei, cascadele şi improvizaţiile realizate toate la un înalt nivel tehnic. Având pe rând rol de continuo şi solist, instrumentul a dăruit timbrul său special sub tuşeul experimentatei interprete. Pentru bis, Cipriana Smărăndescu s-a întors la marea sa dragoste, muzica lui J.S.Bach, cântând Aria Variaţiunilor Goldberg

M-a bucurat revenirea în calitate de concert-maestru a lui Valentin Năstasă, pe care l-am admirat în modul de conducere a ansamblului, dar mai ales în intervenţiile solistice la concertul de C. P. E. Bach.

Cum piaţa pentru muzică veche nu este nici pe departe satisfăcută, existând un singur festival anual în Bucureşti şi câteva concerte ocazionale, reprezentaţia din 29 ianuarie a constituit un eveniment, dar şi o problemă pentru instituţia organizatoare, care nu deţine un clavecin, instrumentul fiind adus de la Biserica Evanghelică.

În cea de a doua parte a serii, Orchestrei de Cameră Radio i s-a adăugat Corul Academic (dirijor Dan Mihai Goia) pentru Missa Nr. 10 *In tempore belli* (Missa în timp de război) numită şi *Paukenmesse* (Missa cu timpani). Războiul la care face referire titlul era campania în Italia a lui Napoleon Bonaparte din 1796, aluziile sonore fiind date de timpani în secvenţele *Benedictus (Osanna)* şi *Agnus Dei.*

Solişti au fost soprana Elena Stancu, mezzosoprana Geanina Munteanu, tenorul Nicolae Simonov – cu toţii provenind de la clasa profesoarei Georgeta Stoleriu – şi basul Bogdan Taloş – absolvent al Academiei de Muzica din Cluj şi membru al studioului de la Komische Oper Berlin.

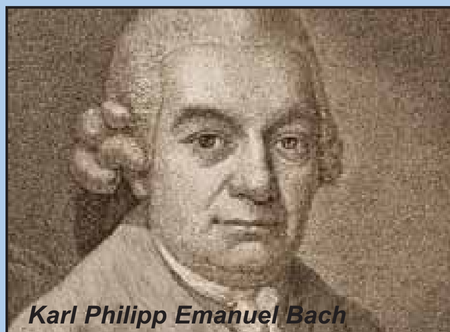
A fost un alt moment reuşit al artiştilor prezenţi pe scena Radioului. Cvartetul solistic a fost bine acordat şi armonizat, iar momentele emoţionante nu au lipsit. De asemenea, au fost notabile solo-ul oboistei Valerica Miron şi superbul duet dintre basul solist şi violoncelistul Mircea Marian (*Qui tollis peccata mundi* din *Gloria*).

Şi glorie a fost! Gloria muzicii, a frumuseţii şi a voinţei.

Fiii lui Bach

Doina MOGA

I-am regăsit şi reascultat cu mare plăcere, pe un disc Electrecord, apărut în 1975. Şi, ca de fiecare dată m-a vrăjit de-a dreptul cu originalitatea, ineditul şi calitatea. Muzica imprimată aparţine celor patru fii ai lui Johann Sebastian Bach şi reprezintă, aş spune, chintesenţa unei epoci foarte puţin cunoscute, care face tranziţia între marii preclasici - Bach, Handel - şi primii doi mari clasici Vienezi - Haydn şi Mozart. Este, după cum se ştie, epoca Şcolii de la Mainnheim, văzută prin prisma familiei Bach. Foarte interesant şi captivant. Lucrările: „Trio pentru flaut, vioară şi continuo” (clavecin şi violoncel) de Karl Philipp Emanuel Bach, „Trio pentru violă, vioară şi continuo” de Wilhelm Friedemann Bach - de fapt, două quartete, dar datorită faptului că în concepţia epocii clavecinul şi violoncelul contau ca un singur instrument denumit „continuo”, s-au încadrat în formulă de trio, „Concertul pentru clavecin, vioară, violă şi violoncel” de Johann Christian Bach - în care rolul solistic al clavecinului, virtuozitatea tratării şi strălucirea concepţiei în sine, îl anticipează pe Mozart în viitoarele sale concerte - şi, „Sonata în do major pentru flaut, vioară şi clavecin” de Johann Christoph Friedrich

Karl Philipp Emanuel Bach

Bach, toate excelent interpretate de tânăra pe atunci şi foarte dedicată formaţie camerale „Concertino”. Ce bine ar fi dacă şi astăzi am mai avea formaţii camerale de calitatea celei tocmai menţionate! Compusă din cinci muzicieni de valoare şi vocaţie, toţi membrii ai Filarmonicii George Enescu, respectiv, Virgil Frâncu - flaut, Adrian Semo - vioară, George Otto Roth - violă, Tiberiu Ungureanu - violoncel şi Nicolae Licateţ - clavecin, formaţia „Concertino” atrage atenţia prin curăţenia sonoră, respectarea strictă a stilului, a tempoului şi virtuozitatea deosebită (mai ales în partitura clavecinului), într-un cuvânt prin modul excepţional în care au pus la punct programul pentru imprimare. Îmi vine greu să cred că a fost vorba doar de un debut discografic. Oricum, numele lor este foarte bine cunoscut şi azi, fiecare dezvoltându-se şi devenind personalităţi de marcă ale interpretării muzicii internaţionale şi româneşti, indiferent de epoca sau curentul din care fac parte partiturile. Foarte bune discuri se făceau la Electrecord. Şi cu programe şi tălmăciri pe măsură. Păcat că acum a dispărut vinilul şi au apărut CD-urile lipsite de acurateţea şi atmosfera pe care ruda lor mai în vârstă le putea oferi, fiind, de altfel singura variantă, în opinia mea, ce putea oarecum concura cu ascultarea unui concert pe viu, în sală. Recomand cu căldura muzica fiilor lui Bach în acest disc de caracter şi istorie.

Gala "Tinerimea Română"

Loredana BALTAZAR

Obosit şi stresat de frământările cotidiene, deja obişnuit cu repertoriul clasic standard, virtualul public de secol XXI al sălilor de concert este deschis să reacţioneze la orice adiere proaspătă a unui concept spectacular care îngemănează tradiţia şi noutatea într-o formă de exprimare adecvată percepţiei sale sensibile. În această idee, cea de-a doua ediţie a Galei „Tinerimii Române" (derulată între 28 şi 31 octombrie) a reunit toate ansamblurile componente ale instituţiei (respectiv, orchestra de cameră „Philarmonia", atelierul de muzică contemporană „Archaeus", corul de cameră „Preludiu" şi orchestra de muzică populară „Cununa Carpaţilor") într-un expozeu caleidoscopic inteligent alcătuit, care s-a adresat tuturor vârstelor şi categoriilor de spectatori, doar pasionaţi sau deja practicanţi ai artei sunetelor.

Orchestra „Philarmonia" (sub conducerea baghetei sugestive şi eficiente aparţinând lui Nicolae Iliescu) a deschis seria concertelor cu *Pastoralele bănăţene* semnate de Doru Popovici, schiţând un peisaj românesc reprezentat în culori sensibile căruia i-a dat „replica" finalul propriu-zis al Galei: arhicunoscuta şi apreciata *Ciocârlie* (din programul orchestrei „Cununa Carpaţilor") – pe care am putea-o deja cataloga ca un veritabil brand sonor naţional! Din categoria repertoriului de largă accesibilitate au făcut parte şi următoarele repere din programul „Philarmoniei": *Concerto Grosso* op. 11 de Antonio Vivaldi, *Sarabanda, Giga* şi *Badineria* de Arcangelo Corelli, precum şi *Serenada* lui Piotr Ilici Ceaikovski, prin care experimentata formaţie orchestrală a focalizat atenţia auditoriului, impresionând, din nou, prin claritatea conturării cadrelor stilistice şi vitalitatea interpretării.

Ansamblul de muzică contemporană „Archaeus" (condus de compozitorul Liviu Dănceanu) a adus în atenţia ascultătorilor ideea unui alcătuiri pluristilistice, ce sugerează o geografie muzicală disjunctă – posibilă tentativă de portretizare a multiplelor interferenţe culturale care şi-au pus amprenta asupra secolului în care ne aflăm. Un debut cu o titulatură semnificativă, *Panta rei* de Liviu Dănceanu, a precedat *Studiul la columna infinită* al lui Corneliu Dan Georgescu, *Solo*-ul *pentru fagot* al lui Costin Miereanu (redat de Şerban Novac), *Invenzioni* de Adrian Pop, *Remembering Bartok* de Cornel Ţăranu (solist: oboistul Dorin Gliga) şi, în sfârşit (dar nu şi în cele din urmă) *Heptaihul* semnat – din nou – de Liviu Dănceanu. În miezul acestei derulări a programului s-au aflat, ca parcursuri simbolice pentru anumite tipuri specifice de spiritualitate culturală, *Contrapunctus 1* din *Die Kunst der Fuge* de J.S. Bach şi *Lăutarul* lui George Enescu (în versiunea interpretativă a lui Marius Lăcraru), în timp ce *Monodia* lui Dimitrie Cantemir şi *Imnul* lui Dimitrie Suceveanu au funcţionat ca liant (cu trimiteri arhetipale) al întregii arhitecturi repertoriale. Alături de soliştii deja menţionaţi, cei care au interpretat această arhitectură cu un desăvârşit profesionalism s-au numit: Anca Vartolomei (violoncel), Rodica Dănceanu (pian), Ion Nedelciu (clarinet) şi Sorin Rotaru (percuţie).

Orchestra de cameră PHILARMONIA.

În contrast, seara dedicată corului de cameră „Preludiu" a excelat prin rigoarea unui program ce explora amănunţit tiparul madrigalului renascentist. Imaginea unor partituri sensibil creionate s-a transformat în fapt sonor încărcat de emoţie. Perfect armonizate intenţiilor dirijorale, vocile membrilor ansamblului parcă anticipau gestul propriu-zis al maestrului Voicu Enăchescu, arcuind delicat pagini din creaţia lui Claude De Sermisy (*Languir me fais*), Giovanni Palestrina (*I vaghi fiori*), Guillaume Costeley (*Mignonne, allons voir si la rose*), Claudio Monteverdi (*Cor mio, mentre vi miro*), Thomas Morley (*About the Maypole*), Jacob Arcadelt (*Il bianco e dolce cigno*), Hans Leo Hassler (*Fugind treceam păduri*), Luca Marenzio (*Sotto l'ombra* şi *Scherzando con diletto*), ori anonime (*Dindirin*). Acurateţea redării fiecărui parametru sonor, simbioza desăvârşită dintre expresia cuvântului rostit şi reprezentarea sa muzicală, poezia rafinată a detaliului arhitectonic potenţată în variatele meandre ale discursului fonic au convins şi de această dată auditoriul că se află în faţa unei formaţii corale de o excepţională valoare care, de altfel, şi-a aniversat anul trecut, 40 de ani de activitate.

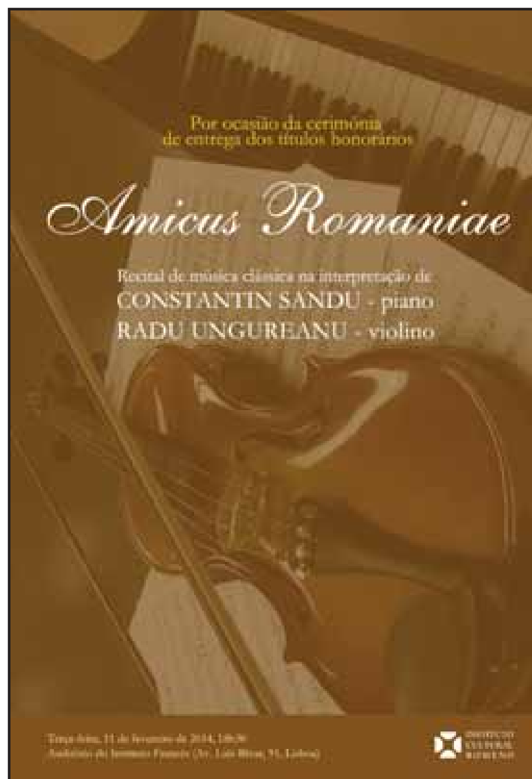
Orchestra de muzică populară „Cununa Carpaţilor" a readus în centrul atenţiei muzica românească sub aspectul său tradiţional. Seria de cântece şi jocuri moldoveneşti, munteneşti, apusene, olteneşti, bănăţene, copertate de creaţii reprezentative precum *Hora Furtuna* şi nelipsita *Ciocârlie* a pus în valoare, alternativ, soliştii instrumentişti Niculai Şutic (vioară), Răzvan Gachi (clarinet), Constantin Dumitrache (ţambal), Gheorghe Pandelescu (acordeon), Aurel Popescu (nai) şi interpreţii vocali Anca Chirvase, Daniel Turică, Ancuţa Arghiroi şi Constantin Cârjaliu, orchestra dirijată de Gheorghe Popa (el însuşi un veritabil virtuoz al taragotului) propunându-şi să reconfigureze în memoria afectivă a spectatorilor imaginea satului românesc. Un final revigorant remarcabil – atât ca selecţie repertorială cât şi ca evoluţie interpretativă – al întregii Gale concepute sub semnul tranziţiei dintre tradiţie şi contemporaneitate, valorizând comparativ dimensiunea culturii naţionale şi reprezentativitatea sa la nivel european!

Itinerarii muzicale europene

Sorin LERESCU

Un concert susținut de Orchestra Franceză de Flaute este oricând un eveniment artistic în sine, aşa cum a fost şi cel din 10 februarie 2014, din sala Primăriei Arondismentului XVII din Paris.

Orchestra Franceză de Flaute este condusă de Pierre-Yves Artaud, un interpret statornic al muzicii româneşti, pe care o promovează admirabil peste tot în lume.

Programul a inclus lucrarea compozitorului francez Henri Pauly-Laubry, *Onyx* pentru orchestră de flaute (primă audiție), trei opus-uri semnate de Tôn-Thât Tiêt – compozitor vietnamez care locuieþte de mulți ani la Paris –, omagiat cu ocazia împlinirii vârstei de 80 de ani: *Le tombeau de Christian Lardé* pentru flaut solo, *Bois terre* pentru violoncel solo, *Moments rituels II* pentru ansamblu de flaute (primă audiție) şi Concertul meu pentru flaut şi orchestră de flaute, *Modalis III*, compus în 2006 pentru Pierre-Yves Artaud şi pentru Orchestra Franceză de Flaute. Lucrarea a fost cântată în premieră la Sala Cortot din Paris, în concertul OFF din 22 martie 2007, cu Pierre-Alain Biget la pupitrul dirijoral.

Sorin Lerescu, Paul Mefano, Pierre-Yves Artaud

De această dată Orchestra Franceză de Flaute a fost dirijată de Paul Mefano, personalitate marcantă a muzicii franceze contemporane. A studiat compoziția cu Darius Milhaud, a urmat cursuri de perfecționare la Basel cu Pierre Boulez, Karlheinz Stockhausen şi Henri Pousseur şi apoi, la Paris, cu Olivier Messiaen. În 1972 Paul Mefano a fondat Ansamblul 2e2m, cu care a interpretat de-a lungul anilor sute de lucrări în primă audiție, multe dintre ele fiind înregistrate pe disc. Profesor de compoziție şi orchestrație la Conservatorul din Paris (până în 2002), director al conservatoarelor din Champigny-sur-Marne (din 1972 până în 1988) şi Versailles (între 1996 şi 2005), Paul Mefano a utilizat în lucrările sale camerale ca şi în cele pentru orchestră, un tip de limbaj post-serial pe care l-a opus modelor trecătoare din muzica contemporană.

În concert a fost invitat şi violoncelistul francez Pierre Strauch, membru al prestigiosului ansamblu parizian Intercontemporain.

L-am întâlnit la concertul de la Paris şi pe Alain Bancquart, un alt nume important din componistica franceză de azi, profesorul de compoziție al lui Henri Pauly-Laubry.

M-am bucurat să regăsesc Orchestra Franceză de Flaute, cu sound-ul său specific, inconfundabil. OFF abordează în concertele sale opus-uri dintre cele mai diverse, ca modalități de construcție sonoră, semnate de compozitori din toate generațiile, din Franța şi din alte țări.

Într-un cu totul alt context a avut loc, o zi mai târziu, la Lisabona (marți, 11 februarie 2014), în auditoriul *Institut Français du Portugal*, un eveniment organizat de Institutul Cultural Român, consacrat decernării titlurilor onorifice *Amicus Romaniae*.

„Titlul onorific *Amicus Romaniae* a fost instituit în 2009, ca semn al recunoştinței şi aprecierii ICR Lisabona față de personalități din mediul cultural şi instituțional, susținători ai activității institutului în diseminarea valorilor culturii române în spațiul portughez." Am citat aici din prezentarea organizatorilor.

La eveniment au participat Ambasadorul României în Portugalia, Dl. Vasile Popovici şi Directorul ICR Lisabona, Dl. Daniel Nicolescu.

A urmat un recital de pian şi vioară susținut de doi valoroşi interpreți români stabiliți în Portugalia: Constantin Sandu şi Radu Ungureanu.

Cei doi muzicieni au propus publicului un program de muzică românească: George Enescu: *Impressions d'Enfance*, op. 28, pentru vioară şi pian (fragmente) (*Ménétrier, Vieux Mendiant, Ruisselet Au Fond Du Jardin, L'Oiseau En Cage Et Le Coucou Au Mur, Chanson Pour Bercer*), Sabina Ulubeanu: *Cadența lirică pentru vioară solo* (Allegro. Presto. Largo), Sorin Lerescu: *Phonologos III* pentru pian solo, Paul Constantinescu: *Joc dobrogean pentru pian* (Veloce – quasi una toccata) şi Pascal Bentoiu: *Sonată pentru pian şi vioară*, op. 14 (Lento, un poco rubato. Animato).

Iată două manifestări artistice în care muzica românească a fost prezentă acum, la început de an, în două importante centre muzicale europene: Paris şi Lisabona.

Muzică de Enescu şi Brahms

Carmen MANEA

În 11 februarie 2014, în studioul de concerte *Mihail Jora* al Radiodifuziunii Române s-a desfăşurat un recital extraordinar în care au fost prezentate două opus-uri camerale valoroase: ***Sextetul nr. 2 opus 36, în sol major*** de Johannes Brahms şi ***Octuorul opus 7, în do major*** de George Enescu. Protagoniştii evenimentului muzical au fost violonistul George Cosmin Bănică (concert maestru al orchestrei Tonhalle din Zürich) şi invitaţii săi: Andreas Janke, Gabriel Gheorghe, Simina Croitoru (vioară), Gilad Karni, Carol Mai Antal (violă), Octavian Lup şi Bogdan Postolache (violoncel). În prima parte a programului a fost interpretat ***Sextetul nr. 2 opus 36 în sol major*** de Brahms, lucrare impunătoare, de ample dimensiuni, elaborată în anul 1864. Publicul a apreciat calitatea şi unitatea expresivă a ansamblului încă din prima mişcare *Allegro ma non troppo*, dar şi preocuparea de a conferi relief temelor de factură lirică ori dansantă din mişcarea a doua, *Scherzo*; a admirat dialogul firesc al instrumentelor şi continuitatea discursului muzical din mişcarea a treia, *Poco Adagio-Più animato*, precum şi evocarea coloritului rustic din mişcarea finală *Poco Allegro* (în care sunt percepute unele trăsături specifice ale formei de rondo). Interpreţii şi-au concentrat atenţia asupra laturii expresive

George Cosmin Bănică

a lucrării; printre reuşitele lor menţionăm redarea atmosferei pastorale pline de prospeţime şi poezie din prima mişcare, rafinamentul şi eleganţa cu care au fost evidenţiate turnurile valsului (din secţiunea *Trio* a mişcării a doua) şi nobleţea expresivă din mişcarea finală, în care muzicienii cu realizat un dialog original, marcat de subtile diferenţieri dinamice şi agogice.

În partea a doua a programului a fost prezentat ***Octuorul opus 7 în do major*** de George Enescu. Elaborată în anul 1900, lucrarea îl prezintă pe autorul de 19 ani ca pe un compozitor matur şi original, cu o gândire muzicală profundă şi o impresionantă fantezie creatoare. Apelând la o arhitectură monumentală, prin extensia formei de sonată, Enescu realizează o lucrare unitară, în care cele patru părţi se succed fără pauză, păstrându-şi fizionomia specifică. Autorul însuşi menţiona: "Mă luptam cu o problemă de construcţie, voind să scriu acest *Octet* în patru mişcări legate între ele, dar respectând totodată autonomia fiecărei părţi, astfel încât totul să formeze o singură mişcare mare de sonată, extrem de lărgită". Răspunzând cerinţelor formulate de compozitor, ansamblul a reuşit să asigure continuitatea şi unitatea întregului pe parcursul celor 40 de minute cât a durat prezentarea lucrării. Interpreţii au abordat capodopera enesciană ca pe o simfonie de cameră, ale cărei mişcări au fost integrate într-un suflu unic, remarcabil prin bogăţia expresivă şi semantică. Reliefarea complexităţii scriiturii şi a bogăţiei expresive a discursului muzical la parametrii artistici cei mai înalţi. presupune colaborarea a opt instrumentişti valoroşi - cu experienţă şi performanţe în activitatea solistică şi camerală. Interpreţii au dezvăluit un

Simina Croitoru

caleidoscop cuceritor de imagini contrastante - de la seninătate şi interiorizare, la patos, strălucire şi impetuozitate. Publicul a admirat colaborarea fructuoasă din cadrul octetului, în care fiecare instrumentist a constituit o voce distinctă, integrată organic în fluxul muzical. Ansamblul a realizat o versiune de excepţie a splendidei creaţii enesciene, în care frumuseţea, distincţia şi nobleţea expresivă au contribuit la evocarea profundelor semnificaţii ale muzicii. Interpreţii şi-au concentrat atenţia asupra expresiei lirice profunde a liniilor melodice - tratate polifonic de autor -, dar şi asupra evocării subtile a unor elemente inspirate din muzica românească; în cadrul acestei creaţii, se simte tendinţa realizării unei sinteze originale între muzica naţională şi cea universală. Pe tot parcursul lucrării s-a simţit unitatea de concepţie a ansamblului, excelenta coordonare (la nivelul sincronizării şi al modalităţilor concrete de exprimare), precum şi dorinţa de a conferi relief, vitalitate şi expresivitate fiecărui motiv, temă ori frază muzicală; ca notă generală, am admirat capacitatea interpreţilor de a dialoga şi a asigura tensiunea poetică şi continuitatea discursului muzical, preocuparea de a integra detaliile într-o frescă originală, plină de culoare şi de a transmite profunda muzicalitate a lucrării. Pasionaţi şi uimiţi de frumuseţea creaţiei enesciene, artiştii au evocat cu emoţie şi rafinament expresia lirică, plină de nobleţe a muzicii, precum şi momentele de culminaţie şi patos, au conturat cu fantezie personaje şi imagini muzicale contrastante, au trăit la cote maxime întâmplările imaginate de autor. Au transmis entuziasmul şi bucuria de a face muzică împreună.

Publicul a ovaţionat îndelung prestaţia de excepţie a ansamblului cameral; înregistrarea pe un CD a capodoperei enesciene, în formula prezentată în recitalul de la Sala Radio ar fi benefică pentru public şi pentru muzică în general. Finalizarea proiectului ar aduce o contribuţie semnificativă la îmbogăţirea patrimoniului cultural românesc.

Creația românească (II)

Octavian NEMESCU

Ulpiu Vlad – *Inscripții în inimi II*. Unul dintre cei mai importanți, mai originali compozitori români, Ulpiu Vlad, a rămas credincios idealurilor sale estetice din tinerețe. Cultivând o **muzică onirică**, în care starea de vis se ipostaziază prin alternanța **reveriei cu coşmarul**, lucrarea de față oglindeşte în cea mai fericită măsură dezideratele sale artistice. În scriitura foarte modernă a acestei partituri, alternează simplitatea cu complexitatea, determinarea precisă a actului interpretativ cu libertatea desfăşurării muzicale. Se mai adaugă şi cultivarea rafinamentului timbral ce poartă amprenta stilistică a autorului.

Doina Rotaru – *L'Ange avec une seule aile – Concertul nr. 5 pentru flaut şi orchestră*. Reprezentantă importantă a componisticii româneşti, cunoscută în țară şi în străinătate, Doina Rotaru şi-a creat în opera sa artistică un stil personal, inconfundabil. Concertul de față este unul dintre opusurile sale cele mai reprezentative. Alternând momentele lirice, pastorale cu cele dramatice, frământate, puse în evidență de o excelentă orchestrație, această muzică impresionează de la prima ei audiție. De remarcat şi faptul împletirii fericite a momentelor solistice cu cele orchestrale, de tutti. Având în vedere că autoarea a cultivat flautul de-a lungul a numeroase alte lucrări ea a ajuns la o maturitate şi rafinament, mai ales în cultivarea timbralității şi a stilului melodic ornamental demn de toată lauda.

Maia Ciobanu – *Concerto for Clarinet and String Orchestra*. Autoarea concertului este o importantă personalitate a componisticii româneşti, având câteva priorități de creație ce scot în evidență unicitatea demersului său artistic. Aşa, de pildă, se află şi ciclul de lucrări intitulat „Elite Manifesto”, remarcabil prin atitudinea sa estetică de reacție la invazia culturii de masă, cât şi ciclul „Jurnalelor” personale sau chiar intime ce reprezintă confesiunile artistei exprimate în termeni muzicali. Prezentul concert derulează o tehnică specifică autoarei şi anume cea a ostinato-ului. Conglomeratele cromatice alternează cu cele de tip diatonic sau de proveniență spectrală într-un flux muzical cu caracter narativ.

Cristian Lolea – *Sonata pentru flaut şi pian*. Autorul este o figură pregnantă a generației încă tinere, aflate în jurul vârstei de 30 de ani. Muzica sa denotă, în primul rând, talent, apoi vigoare, cât şi stăpânire impecabilă a meşteşugului componistic. Aflat în plină afirmare artistică, Cristian Lolea reprezintă una dintre marile promisiuni ale creației muzicale româneşti. Lucrarea prezentă a fost compusă în 1996 în urma unei colaborări fructuoase cu flautistul Adrian Buciu. Materialul muzical este constituit din structuri modale non-octaviante, cât şi din moduri de durate construite pe principii numerice. În 1998 această sonată a câştigat Marele Premiu al Concursului Internațional de compoziție „George Enescu – Impresii din copilărie”.

O nouă celebrare a liedului românesc

Festivalul şi Concursul Național al Liedului Românesc create de marea soprană Mariana Nicolesco, care celebrează un deceniu de remarcabile succese, pun în valoare an de an comorile acestui gen muzical acumulate în România de peste două secole pe fondul vechiului nostru cântec de dor. Prin vocile tinerilor artişti care s-au apropiat de arta liedului în aceşti ani, şi în care strălucesc, asistăm la renaşterea acestui stil prestigios, considerat în context european, alături de liedul german, francez, italian, maghiar sau rus.

Unul dintre evenimentele majore ale acestui mare act de cultură a fost interpretarea în premieră mondială şi înregistrarea pe disc a integralei liedurilor lui George Enescu, cu prilejul Anului Internațional Enescu proclamat de UNESCO, odată cu turneul tinerilor artişti cu acest repertoriu aclamat la Expoziția Univer-sală de la Aichi în Japonia, la Nagoya, Tokio, Praga, Roma, Paris şi New York.

De o semnificație deosebită s-au dovedit Simpozioanele Naționale consacrate *Liedului în tradiția noastră muzicală: Liedul Românesc* (2003), *Muzica Românească* (2004), *Omagiu lui George Enescu* (2005), *Liedul Românesc în Context Universal* (2006), *Liedul Românesc în Tradiția Europeană: Cântecul de dor şi Liedul de inspirație germană* (2007), *Cântecul de dor şi Liedul de inspirație franceză - la chanson* (2008), *Cântecul de dor şi Liedul de inspirație italiană - la canzone* (2009), *Cântecul de dor şi Liedul de inspirație maghiară* (2011), *Cântecul de dor şi Liedul de inspirație rusă* (2013).

Din anul 2010 Concursul Național al Liedului Românesc, deschis tinerilor artişti între 18 şi 35 de ani, a devenit bienal, în anul dintre o ediție şi alta având loc Cursuri de Măiestrie Artistică, *Master Classes*, oferite de Mariana Nicolesco, în cadrul cărora tinerii interpreți au posibilitatea de-a lucra direct cu maeştri ai liedului românesc, serile fiind consacrate, ca de obicei, Recitalurilor de Lied.

Această incursiune fără precedent în domeniul unui tezaur național care trebuia revelat, al unor adevărate bijuterii uitate sau necunoscute, la care participă cei mai de seamă maeştri ai liedului românesc şi muzicologi de renume, îşi găseşte expresia într-o nouă şi pasionantă emisiune de televiziune a ediției jubiliare a Festivalului şi Concursului Național al Liedului Românesc prezentată de TVR2, vineri 14 februarie 2014 orele 12,00.

Maestră în arta liedului, de la repertoriul german, italian şi francez la Enescu, în care a triumfat în recitalurile sale la Carnegie Hall din New York şi la Teatrul alla Scala din Milano, Mariana Nicolesco şi-a exprimat nu o dată convingerea că acest stil de supremă rigoare, atât de prestigios în sine, cu linia muzicală pe care o impune, este în acelaşi timp o mare şcoală pentru interpretul muzicii de operă, în care componenta *belcanto* şi rigoarea stilistică îi defineşte pe cei mai de seamă artişti.

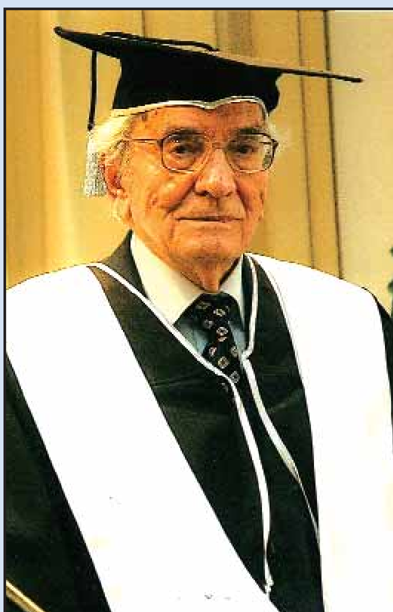
«Putem fi mândri de formidabilele noastre împliniri», declară Mariana Nicolesco. (Vasile POPESCU)

Sărbătorirea maestrului Viorel Cosma la Iaşi

Mihai ZABORILĂ

O personalitate unică în peisajul culturii româneşti cum este venerabilul nonagenar Viorel Cosma părea a fi uitată către sfârşitul anului 2013 şi nu aflasem că ar fi beneficiat de onoruri oficiale cuvenite.

Eminentul profesor făcea parte la înfiinţarea Operei ieşene din grupul creatorilor operetei *„Lăsaţi-mă să cânt”*, fiind unul dintre semnatarii libretului. Ulterior, după succesul ieşean al operetei, ca un început al promovării creaţiilor naţionale, Domnia sa a ţinut în permanenţă legătura cu Opera ieşeană ale cărei atrăgătoare premiere erau comentate de cronicarii vremii: George Bălan, Alfred Hoffman, J. V. Pandelescu şi alţii.

Era epoca de glorie a unei trupe artistice formate din interpreţi selectaţi cu rigoare de o comisie ministerială alcătuită din personalităţi muzicale de prestigiu ale vremii. De aceea, stârnea curiozitate chiar şi evoluţia noilor artişti care, deşi interpreţi cu voci de excepţie, nu păşiseră încă pe scenă decât ca solişti concertişti, însă prin cursuri de mişcare scenică şi interpretare atingeau, în decurs de o vară, performanţa.

Tocmai acest lucru stârnise curiozitatea opiniei publice naţionale şi a melomanilor de aleasă cultură muzicală. Pentru a ne imagina ce însemnau pentru ieşeni spectacolele de operă, reamintesc exemplul unui medic, care ne-a părăsit de curând, octogenar fiind, prezent în permanenţă în stal pe locul 13, rândul 3, dreapta, consecutiv la 31 de spectacole numai cu opera „Tosca”, cu distribuţii alternative diferite.

Viorel Cosma, având şi calitatea de profesor universitar, s-a aflat printre promotorii formării gustului pentru frumosul autentic, câştigând şi stima celor care îi căutau cărţile oferite mereu cu generozitate de un voluntar distribuitor în holul Operei. Lucrările sale se succedau ca o avalanşă de-a lungul deceniilor, în prezent opera maestrului depăşind impresionanta cifră de o sută de volume (printre scriitori, doar Mihail Sadoveanu mai atinsese aceeaşi performanţă).

Semnatarul rândurilor de faţă, ca mulţi alţii, şi-a păstrat admiraţia de la distanţă, fără o legătură directă cu patriarhul muzicologilor, cercetătorul neîntrecut, lexicograful de succes şi profesorul preţuit de generaţii de studenţi. În permanenţă admirat, chiar invidiat uneori, se pare că doar Academia Română a uitat de renumitul muzicolog, întârziind nepermis de mult procedurile de cooptare a maestrului în rândurile sale.

Aşa suntem noi românii şi este regretabil că, de multe ori, chiar înaintaşii şi părinţii nu ni-i preţuim la adevărata lor valoare, poate doar după ce i-am pierdut şi când e prea târziu.

Fără gânduri obediente la vârsta noastră, ne-am amintit însă că la Iaşi se crease o tradiţie în ceea ce priveşte preţuirea valorilor naţionale de pe alte meleaguri, dublând uneori sărbătoririle *„de oficiu”* făcute în capitală. Au fost luaţi astfel în atenţie, cu o cuvenită preţuire, marile valori ale muzicii noastre lirice.

Am început cu regretatul David Ohanesian, care venea la Iaşi la marile spectacole, văduvite deseori de valoroşii interpreţi proprii care ajungeau destul de rar acasă, fiind angajaţi temporar la marile opere europene, plecaţi pentru a-şi testa valoarea, dar şi pentru a scăpa de starea materială precară din ţară.

L-am onorat, de asemenea, pe inegalabilul Nicolae Herlea, care şi-a sărbătorit jubileul celor cinci sute de apariţii cu *„Figaro”* doar la Iaşi. Dar şi alte personalităţi au fost sărbătorite cu fastul cuvenit în capitala Moldovei, dar pe care nu le mai amintim din pricina spaţiului tipografic restrâns.

Nu puteam sta, aşadar, pe gânduri. Am acţionat în vederea organizării unui eveniment cultural de răsunet. Ştiind că se încheie anul 2013 şi apreciind că în tot cursul anului au avut loc în Iaşi manifestări deosebite, organizate de iniţiatori cu tragere de inimă, cu participarea unui numeros auditoriu - cum au fost Festivalul Internaţional de Educaţie, Gala Operelor Naţionale, Festivalul Internaţional de Literatură sau Săptămâna Muzicii Româneşti -, Asociaţia Prietenii Operei „Ion Goia” a iniţiat o sărbătoare culturală ieşeană pentru sfârşitul de an.

Cu hotărârea de a reface tradiţia de omagiere a personalităţilor naţionale de largă recunoaştere, am propus invitarea Corului Naţional de Cameră „Madrigal” cu un concert de colinde, ca un arc peste timp în amintirea primului concert susţinut în afara capitalei, după aproape zece ani de la înfiinţare. Era vorba de evocarea iniţiativei lui Marin Constantin de a interpreta colinde religioase în plin regim ateu.

Informaţi fiind că a fost încurajat în primul rând de Viorel Cosma, acceptat de Primul Secretar, a susţinut cu vădită emoţie primul Concert de colinde la Catedrala Mitropolitană din Iaşi, drept pentru care ne-am simţit a fi pe deplin recunoscători discipolilor marelui dispărut.

Deţinând aceste informaţii şi cunoscând că la 30 martie se împliniseră 90 de ani de la naşterea celui mai prolific documentarist pe tărâm muzical, constatând că au apărut doar puţine recunoaşteri publice, s-au demarat cu succes colaborarea cu Universitatea de Arte „George Enescu” în vederea acordării titlului de Doctor Honoris Causa lui Viorel Cosma.

Invitând la Iaşi Corul Madrigal pentru un concert de colinde în preajma sărbătorii Naşterii Domnului, iniţial s-a fixat data de 11 decembrie, dar când s-a aflat că pe data de 9 decembrie se va acorda titlul de Doctor Honoris Causa lui Viorel Cosma, data concertului a fost imediat devansată. Foştii săi elevi, mulţi din strălucita formaţie, şi-au exprimat dorinţa să-i fie alături prin intonarea imnului academic *Gaudeamus Igitur*, împreună cu muzicienii ieşeni oferindu-i ca ofrandă şi un microconcert omagial.

Legătura de suflet a maestrului cu madrigaliştii e cunoscută, domnia sa fiind alături de părintele lor spiritual, Marin Constantin, de la primele apariţii, din 1963, când s-a înfiinţat Madrigalul, atât la Festivalurile Enescu, cât şi la concertele importante de la Ateneul Român. Aşa se face că Viorel Cosma a simţit nevoia să susţină un cuvânt de prezentare privind trecutul şi rolul unui astfel de brand de ţară cum este Corul Naţional de Cameră Madrigal.

În încheierea sărbătoririi distinsului nonagenar, ca şi onorurile acordate şi celor 50 de ani împliniţi în 2013 de la înfiinţarea Madrigalului, a urmat un înţelept *laudatio* privind importanţa sărbătorii culturale şi onorarea ambelor evenimente şi la Iaşi, susţinut de părintele Constantin Sturzu, cu binecuvântarea I.P.S. Teofan Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei.

A urmat apoi, spre împlinirea deplină a recunoştinţei, acordarea ordinului „Crucea Sf. Ierarh Dosoftei” atât profesorului Viorel Cosma, cât şi Corului Madrigal, care a fost înmânată dirijorului concertului de succes al serii, maestrului Voicu Popescu. Cu acest prilej, vicepreşedintele Victorel Lupu a înmânat distinşilor sărbătoriţi şi Diploma de excelenţă din partea Consiliului Judeţean Iaşi.

Iubitorii muzicii, prezenţi la concertul respectiv, au răsplătit fără rezerve cu vii aplauze atât pe conferenţiarul nonagenar sărbătorit, care a iradiat multă simpatie colectivă, cât şi cei 50 de ani de peregrinări ale artei româneşti, prin interpretări excepţionale de larg ecou internaţional, pe toate meridianele lumii.

PETRE CODREANU - 80

Al. I. BĂDULESCU

În miez de toamnă, reputatul om de ştiinţă muzicală – muzicolog, critic muzical şi publicist PETRE CODREANU, a împlinit frumoasa vârstă de 80 de ani.

A văzut lumina zilei şi razele minunate şi binefăcătoare ale soarelui, în oraşul Râmnicu-Sărat – localitate care în perioada 1952 1968 a făcut parte din teritoriul administrativ al fostei Regiuni Ploieşti.

După ce a absolvit şcoala primară şi studiile secundare la Liceul „Alexandru Vlahuţă" din localitatea natală, în toamna anului 1955 se numără printre valoroşii studenţi ai prestigiosului Conservator de Muzică din Bucureşti. Aici, beneficiază de îndrumarea vestiţilor maeştri ai creaţiei şi pedagogiei muzicale româneşti: Victor Giuleanu (teorie-solfegiu), Gheorghe Dumitrescu (armonie), Zeno Vancea (contrapunct), Tudor Ciortea şi Dumitru Bughici (forme muzicale), Zeno Vancea, George Breazul şi Adriana Sachelarie (istoria muzicii universale şi româneşti), Tiberiu Alexandru şi Emilia Comişel (folclor), Alexandru Paşcanu şi Anatol Vieru (orchestraţie), Ion D. Vicol (dirijat coral) ş.a.

Apreciind incontestabila sa pregătire muzicală, în urma examenului de absolvire din vara anului 1960, tânărul muzician a fost repartizat în funcţia de Documentarist la Uniunea Compozitorilor şi Muzicologicilor din România. Din acel an devine şi redator la Revista Muzica – publicaţie de referinţă a Uniunii Compozitorilor şi Muzicologicilor din România. În această calitate, semnează numeroase articole, eseuri, cronici muzicale etc. care comentează, cu evident profesionalism, numeroase manifestări muzicale: concerte simfonice şi de cameră, spectacole de operă şi balet. recitaluri şi lansări de carte etc. ce au loc, în mod constant, în viaţa muzicală din Capitală, dar şi din alte centre culturale ale României.

Remarcat – pentru competenţa şi seriozitatea dovedită în aceste activităţi, muzicologul Petre Codreau este promovat, în anul 1963, în funcţia de inspector de specialitate la Direcţia Muzicii din Ministerul Culturii, unde se afirmă, fără echivoc, în domeniul îndrumării şi coordonării instituţiilor de concerte şi spectacole din Capitală şi din ţară, aflate în sfera de activitate a Ministerului Culturii. Rezultatele deosebite au constituit argumentele ce au decis numirea sa, în 1966, în importanta funcţie de director adjunct artistic la prima scena lirică a ţării – Opera Română din Bucureşti, apoi, din 1971, la cârma Teatrului Naţional de Operetă din 1975 şi până în 1982, când se află, prin transfer, în aceeaşi importantă funcţie de director coordonator, dar la Opera Naţională Română din Bucureşti.

În aceste deosebite funcţii artistice şi de conducere ale celor mai reprezentative instituţii de spectacole lirice din România, deşi într-o perioadă grea – mai ales din punctul de vedere al autofinanţării, prin eforturi de dăruire şi pasiune greu de exprimat în cuvinte, distinsul muzician Petre Codreanu a izbutit să promoveze anual un repertoriu echilibrat şi tot mai performant, care a fost în măsură să stimuleze constant potenţialul de creativitate artistică al celor două instituţii de elită din viaţa artistică a ţării, atât în context naţional, dar şi internaţional.

Începând din 1982, reputatul muzicolog Petre Codreanu preia conducerea Sectorului de Studii Muzicale al primei instituţii de concerte a României, Filarmonica „George Enescu" din Bucureşti, pe care o coordonează mai bine de două decenii până la trecerea sa la pensie, cu câţiva ani în urmă (cu excepţia anilor 1990 – 1991, când a fost reinstalat în funcţia de director general al Operei Naţionale a României).

Aici a izbutit să realizeze stagiuni muzicale – eveniment, inclusiv pentru tineret şi copii, în care au colaborat cele mai proeminente personalităţi ale artei interpretative româneşti din ţară şi străinătate. Repertoriul concertelor şi recitalurilor a cuprins opusuri de excepţie din toate marile epoci, genuri, şcoli şi stiluri muzicale. Un loc special a revenit creaţiei româneşti – clasice şi contemporane, multe dintre primele audiţii ale maeştrilor creaţiei contemporane, aflându-se pe afişele acestei instituţii.

Timp de mai bine de o jumătate de veac, distinsul om de ştiinţă muzicală Petre Codreanu a semnat sute de articole, eseuri,cronici muzicale şi prezentări de cărţi şi de discuri, recenzii etc., care au văzut lumina tiparului în reviste de specialitate: *Muzica*, *Contemporanul*, *Actualitatea muzicală, Teatrul. Spectacolul muzicii., Luceafărul. Libertatea, Săptămâna, Cronica* (Iaşi), *Tribuna* (Cluj - Napoca), *Astra* (Braşov), *Ateneum* (Bacău), precum şi în presa centrală cotidiană dar şi de peste hotare - *El Mendo* (Cuba), *Sovietskaia Musika* (Moscova) etc.

În această îndelungată şi prestigioasă activitate, a redactat nenumărate programe de sală pentru concerte, recitaluri, spectacole de operă şi balet etc.

La solicitarea forurilor de specialitate a colaborat la realizarea *Dicţionarului Enciclopedic Român, Dicţionarului de Termeni Muzicali, Enciclopedia căminului* etc.

În cadrul dialogului cultural internaţional a întreprins deplasări şi studii de documentare în diverse ţări europene cu importante tradiţii muzicale (Cehoslovacia. Germania, Polonia, Italia, Spania, URSS, Franţa, Elveţia, Iugoslavia, Grecia şi peste Ocean (Cuba) etc.

Distinsul muzician a dedicat câţiva ani din viaţă şi nobilei activităţi didactice, în calitate de profesor de istoria muzicii la unele instituţii şcolare din Capitală, pentru care a realizat şi un manual în acest sens (pentru cls. a X-a, tipărit la Ed. Didactică şi Pedagogică (1966, 1968)

Muzicologul Petre Codreanu a fost permanent legat şi de viaţa muzicală din fosta Regiune Ploieşti şi din Jud. Prahova, colaborând efectiv, la solicitarea semnatarului acestor modeste rânduri, pentru susţinerea unor interesante prelegeri în programele următoarelor manifestări de excepţie: *Cursurile Universităţii Populare de Vară „Nicolae Iorga"* (1975 – 1978, 1990 - 1996), *Zilele Culturii Tezaur Prahovean* (1970 - 1996), *Festivalul Naţional (Internaţional) al Tinerilor Dirijori de la Buşteni şi Sinaia* (1981 – 1996), aniversarea dirijorului magician Marin Constantin şi prof. univ. Emilia Comişel şi recent pentru lansarea volumului „Cultura muzicală în structura muzicală pe teritoriul jud. Prahova", autor prof. dr. Al . I. Bădulescu.

În acest ceas sărbătoresc, îi adresăm maestrului Petre Codreanu, cele mai sincere urări de sănătate şi putere de muncă, tinereţe fără bătrâneţe pentru a desăvârşi toate proiectele aflate pe agenda şi masa sa de lucru.

La mulţi şi fericiţi ani, stimate maestre **Petre Codreanu**!

Nicolae Herlea – carisma umanismului vocal

Stephan POEN

Vocea este cel mai frumos dar făcut omului de către natură prin divina binecuvântare iar Nicolae Herlea rămâne unul dintre cei mai dăruiți fii ai națiunii noastre. În prag de seară, în ajun de primăvară, această voce s-a sublimat într-o rază de lumină ale cărei unde a purtat în eternitate spiritul celui care intrase de mult în marea carte a istoriei. Trista veste a pornit cu repeziciune declanşând fiorii emoției umezite de lacrimile celor mulți care s-au bucurat cu fascinată uimire de unicitatea fenomenului vocal aureolat de profunzimea expresivă cu care Nicolae Herlea a dăruit generos magnificul său mesaj de artă şi omenie.

Născut la 27 august 1927, la Bucureşti, într-o familie de oameni gospodari şi sensibili, Nicolae Herlea a primit o educație a cărei trăinicie s-a bazat pe bunul simț şi respectul față de valorile fundamentale ale vieții la temelia cărora stau răbdarea şi tenacitatea muncii.

La vârsta de 16 ani, de ziua onomastică, mama sa îi dăruieşte un patefon şi o colecție de douăzeci de discuri; acest dar avea să fie determinant pentru destinul vieții sale. Primele două discuri făceau să răsune în casa lor două voci pe care Nicolae Herlea le va iubi şi aprofunda toată viața: Enrico Caruso şi Beniamino Gigli. Mi-a vorbit foarte mult despre efectul produs de aceste două voci asupra ființei sale şi asupra evoluției sale în viitoarea sa carieră artistică. Dacă prin vocea lui Enrico Caruso avea să cunoască fenomenul vocal ce generează un fenomen sufletesc, vocea lui Beniamino Gigli îl confrunta cu delicatețea sufletească ilustrată în expresia vocală. Din amplele povestiri care mi le-a dăruit generos printr-o Prietenie unică, am înțeles că Nicolae Herlea a asimilat de foarte tânăr esența fundamentală a acelui fenomen de rezonanță prin care sufletul şi vocea devin o entitate unică şi binecuvântată. Această perfectă rezonanță dintre suflet şi voce l-a urmărit şi l-a călăuzit în mirabila parabolă a devenirii sale artistice. Datorită revelației produse de această rezonanță, chiar dezvoltarea fizică a vocii sale s-a înscris pe o traiectorie evolutivă deosebită conferindu-i un profil sonor şi timbral cu totul neobişnuite care aveau să-l impresioneze foarte mult pe viitorul său profesor, baritonul Aurel Costescu – Duca al cărui discipol a devenit la Conservatorul „Astra" şi apoi la Conservatorul „Ciprian Porumbescu" din Bucureşti. Maestrul a înțeles valoarea absolută a vocii tânărului Herlea aplicându-i cu gravitate şi severitate un regim auster de vocalize, atât la clasă cât şi în privat, care a durat ... trei ani cu totala interdicție de a se aventura în piese de repertoriu până la momentul considerat oportun. Nicolae Herlea s-a supus cu încredere şi respect concentrându-se în timpul lecțiilor la exerciții între care dominante erau acelea pe o singură notă îndelung emisă pe vocala „A" şi care ajunseseră treptat să fie executate pe întregul ambitus în mezzoforte cu crescendo şi decrescendo bine supravegheate. În urma acestor trei ani de răbdare, Nicolae Herlea avea să obțină perfectul instrument al uneia dintre cele mai desăvârşite vocalități din istoria universală a teatrului liric. După o perioadă de studiu a repertoriului, în urma audițiilor la care a participat, Nicolae Herlea a fost angajat la Opera Română din Bucureşti. Debutul său absolut a avut loc la 14 aprilie 1950 în rolul Silvio din opera „Paiațe" de Leoncavallo avându-i ca parteneri pe soprana Dora Massini (Nedda), tenorul Garbis Zobian (Canio), baritonul Petre Ştefănescu – Goangă (Tonio), tenorul Valentin Teodorian (Beppe) sub bagheta dirijorului Egizio Massini.

După succesul extraordinar de la debutul absolut, frumusețea vocală, muzicalitatea şi talentul scenic nativ i-au stimulat acumulări repertoriale prilejuindu-i succese răsunătoare în cele mai importante roluri de bariton din operele şcolilor italiană, rusă, franceză. Treptat începe să se afirme atât la Opera Română din Bucureşti cât şi în celelalte teatre lirice ale țării; încep imediat turneele în țările vecine, la început, pentru ca treptat cariera sa să se desfăşoare intens în aproape toate țările europene şi o serie de importante teatre din continentele american şi asiatic.

Nicolae Herlea rămâne în istoria teatrului liric primul bariton român afirmat pe cele mai mari scene de operă ale lumii precum Teatro alla Scala din Milano, Metropolitan Opera din New York, London Royal Opera, Opera din Paris, Opera de Stat din Viena, Teatrul Liceo din Barcelona.

La Teatro alla Scala din Milano, după debutul în rolul lui Rodrigo din „Don Carlo" de Verdi şi interpretarea lui Figaro din „Bărbierul din Sevilla", interpretează rolul Valentin la prima producție în limba originală cu „Faust" de Gounod din istoria teatrului. La Metropolitan Opera din New York, după debutul în „Don Carlo" de Verdi, se afirmă în „Lucia di Lammermoor" de Donizetti, „Faust" de Gounod, „Bărbierul din Sevilla" de Rossini şi debutează în „Paiațe" de Leoncavallo (rolul Tonio) şi în operele verdiene „Rigoletto" şi „Forța destinului".

Din repertoriul său mai fac parte titluri de mare importanță ale vocalității de bariton: „Traviata", „Trubadurul", „Bal mascat" de Verdi frecvent interpretate dar şi „Aida" sau „Otello" de Verdi interpretate doar în străinătate în anumite producții de importanță foarte mare. „Evgheni Oneghin" şi „Dama de Pică" de Ceaikovsky, „Kneaz Igor" de Borodin, „Boris Godunov" de Mussorgsky, „Carmen" de Bizet, „Andrea Chénier" de Giordano, „Tosca" de Puccini, au fost opere care i-au prilejuit un foarte mare succes de public şi de critică atât în țară cât şi peste hotare.

A colaborat cu dirijori precum Herbert von Karajan, Gabriele Santini, Alberto Erede, Kurt Adler, Giuseppe Morelli, Lorin Maazel, Nello Santi, Giuseppe Patané, Georges Prêtre, Horst Stein, Kiril Kondrashin, Egizio Massini, George Georgescu, Jean Bobescu, Constantin Silvestri, Cornel Trăilescu, Constantin Petrovici, Iosif Conta. A avut ca parteneri cele mai mari personalități ale artei cântului din țară şi din străinătate: sopranele Leonye Rysanek, Antonietta Stella, Sena Jurinac, Virginia Zeani, Joan Sutherland, Gabriella Tucci, Anna Moffo, Montserrat Caballé, Raina Kabaivanska, Grace Bumbry, Ghena Dimitrova, Roberta Peters, Mirella Freni, Magdalena Cononovici, Maria Slătinaru-Nistor, Ileana Cotrubaş, Marina Krilovici, Silvia Voinea, Eugenia Moldoveanu; mezzosopranele Giulietta Simionato, Elena Cernei, Zenaida Pally, Fiorenza Cossotto, Viorica Cortez, Teresa Berganza; tenorii Mario Del Monaco, Richard Tucker, Franco Corelli, Giuseppe Di Stefano, Carlo Bergonzi, Nicolai Gedda, Placido Domingo, Sandor Konya, Dimiter Uzunov, James Mc Cracken, Luigi Alva, Cornel Stavru, Octavian Naghiu, Ludovic Spiess; başii Nicola Rossi-Lemeni, Cesare Siepi, Nicolai Ghiaurov, Giorgio Tozzi, Ivan Petrov, Theo Adam, Marti Talvela. S-a bucurat de colaborarea şi prețuirea unor

mari regizori precum Margarita Wallman, Jean Louis Barrault, Jean Pierre Ponnelle, Jean Rânzescu, George Teodorescu, Eugen Gropşeanu, Hero Lupescu.

Pe lângă rolurile marelui repertoriu de operă, Nicolae Herlea şi-a exprimat crezul artistic şi uman şi în repertoriul liedului, cântecului românesc şi al canzonettei; în aceste memorabile interpretări, starea sa sufletească s-a integrat minunat în tensiunea estetică dintre sunet şi cuvânt.

Pentru prima dată l-am urmărit în sala Operei Române din Bucureşti în rolul Figaro din „Bărbierul din Sevilla" de Rossini, rol pe care l-a interpretat de peste 550 de ori în întreaga lume. Încă de la primele sunete emise din culise, am simțit în masa de public fiorul acelei aşteptări pline de emoție şi de dragoste. Am fost uimit de forța sonoră a glasului său magnific emis cu o relaxată uşurință a cărei

alături de R. Briban şi M. Nicolesco

elasticitate punea în valoare un vibrato fascinant admirabil modulat în nuanțe timbrale de la cele mai strălucitoare la cele mai întunecate.

Treptat, l-am admirat în toate celelalte roluri ale repertoriului său. Linia nobilă a cantilenei verdiene era de o eleganță absolută care culmina într-o seducătoare expansiune a acutelor sale legendare. În aria „Cortigiani, vil rozza donnata" din „Rigoletto" de Verdi atingea un paroxism care declanşa un entuziasm uriaş. Prologul lui Tonio din „Paiațe" de Leoncavallo era grandios iar acel la bemol care culmina în motivul „ ... al pari di voi

alături de Elena Cernei

... „ electriza publicul aşa cum se poate constata şi în înregistrarea live de la debutul în rol la Metropolitan sub bagheta lui Nello Santi, alături de Franco Corelli. Accentele dramatice şi sublinierile lirice de o genială expresivitate au făcut din rolul Scarpia în „Tosca" de Puccini o interpretare de referință unanim apreciată de parteneri, critici şi de public. În Marchizul de Posa din „Don Carlo" de Verdi, aşa cum avea să-mi mărturisească, interpreta rolul propriului său profil etic şi moral iar în monologul lui Gérard din „Andrea Chénier" de Giordano ilustra propria filosofie de viață în fața relativității revoluțiilor şi a panteonului care ar terbui să devină umanitatea.

Încă de pe vremea studenției am avut fericirea să leg o trainică prietenie cu Nicolae Herlea care m-a onorat şi m-a stimulat enorm în devenirea mea umană şi profesională. La un moment dat, am pornit prin lume pe unde m-a purtat destinul cunoscând personal pe mulți dintre celebrii săi parteneri pe scenele lumii; peste ani, ne-am regăsit şi am continuat o prietenie a cărei stare emotivă şi spirituală se menținuse fără întrerupere.

O experiență fantastică mi-a fost dat să trăiesc alături de Nicolae Herlea la edițiile Festivalului şi Concursului Internațional de Canto Hariclea Darclée creat la Brăila de marea noastră artistă, soprana Mariana Nicolesco. Din anul 2004 am devenit membru al juriului pe care Nicolae Herlea l-a prezidat încă din 1995. Atât edițiile Festivalului şi Concursului cât şi sesiunile de master classes la care era invitat, deveniseră pentru Nicolae Herlea un ritual estiv al bucuriei de viață şi de artă, al stimei şi dragostei exprimate de toată lumea. Plăcutele emoții începeau cu ceva timp înainte; voiajurile cu maşina, sosirile, primirea entuziastă, perfecta organizare a desfăşurării, mesele festive încununate de evocări, povestiri, comentarii, veselie şi bună dispoziție. Nu voi uita momentul în care Nicolae Herlea, într-o seară, şi-a exprimat unicul regret al carierei, acela de a nu fi cântat cu Mariana Nicolesco. Port în suflet momentele petrecute împreună în loja oficială din teatru sau pe esplanada Dunării, la interviuri de radio şi televiziune, la deliberările juriului, la analizele interpretărilor. Cele mai frumoase aniversări ale marelui artist Nicolae Herlea au avut loc la Brăila, din inițiativa plină de dragoste şi admirație a incomparabilei Mariana Nicolesco, în prezența entuziastă a brăilenilor şi a tinerilor artişti participanți la edițiile Concursului Internațional de Canto Hariclea Darclée. Aşa a fost la împlinirea a 75 de ani, la împlinirea a 80 de ani şi la aniversarea a 85 de ani a marelui nostru artist din 2012 când a fost şi ultima sa apariție în public. Nu voi uita niciodată emoțiile trăite în timpul conferinței pe care i-o dedicasem; în timpul proiecțiilor filmelor cu interpretările comentate de mine, Nicolae Herlea şi Mariana Nicolesco, ținându-se de mână, vibrau cu ochii umezi la momentele mărețe de artă pe care publicul le omagia cu aplauzele sale entuziaste. Iar după înmânarea Medaliei şi a Diplomei de Onoare Hariclea Darclée, a urmat o cină de gală care a culminat cu un falnic tort sărbătoresc şi o şampanie ce a catalizat un coral „Mulți ani trăiască" încununat de un *sol natural* emis de Nicolae Herlea la 85 de ani cu aceiaşi vigoare din carieră. După patru luni, avea să părăsească Bucureştiul pentru totdeauna fapt pe care mi l-a împărtăşit într-un moment de presimțire. Am comunicat permanent telefonic până în urmă cu câteva zile ...

Încerc senzația unei singurătăți apăsătoare. Mă refugiez în noianul de amintiri. Păstrez în suflet dar şi în zecile de îndelungi imprimări, emoțiile şi colocviile noastre despre viață şi artă, despre oameni şi evenimente, despre voci şi vocalități, despre roluri şi teatre, despre compozitori şi parteneri, despre principiile fundamentale ale profilului său spiritual. Sunt dialoguri de suflet care mi-au prilejuit revelația misterului existențial a personalității sale şi aprofundarea minuțioasă a tuturor mecanismelor de gândire şi simțire ale trăirilor sale artistice ilustrate prin verbul său vocal. Aceasta este prețioasa moştenire pe care mi-a lăsat-o artistul, prietenul şi omul Nicolae Herlea destinată unei ample monografii gândită împreună, dar pe care va trebui să o prepar posterității singur de aici înainte, purtându-l în suflet cu toată dragostea şi admirația.

Dragoş Alexandrescu

Olguța LUPU

Maestrul Dragoş Alexandrescu – protodiacon, teoretician, compozitor şi bizantinolog, reprezentant de excepție al învățământului muzical universitar românesc – a trecut la cele veşnice, dar nu ne-a părăsit. Şi nu ne va părăsi niciodată, întrucât a devenit parte intrinsecă din ceea ce suntem noi astăzi. E performanța la care poate ajunge doar un muzician şi un dascăl de mare altitudine, aşa cum foarte rar apar printre noi.

De-a lungul celor 54 de ani petrecuți la catedră în Universitatea Națională de Muzică din Bucureşti, maestrul Dragoş Alexandrescu a elaborat lucrări teoretice şi didactice care constituie pietre de hotar pe tărâmul Teoriei muzicii. În paralel, prin creația sa muzicală, concretizată în lucrări simfonice, vocal-simfonice, camerale şi mai ales corale, majoritatea de inspirație religioasă sau folclorică (reunind astfel cele două izvoare de spiritualitate care se împletesc pentru a forma graiul muzical românesc), s-a afirmat ca o personalitate importantă în componistica românească, iar premiul acordat de Uniunea Compozitorilor în 2004 a încununat un şir lung de reuşite.

Dar, poate mai semnificativ decât orice altceva, maestrul s-a transformat, pentru noi toți – colegii şi discipolii săi –, într-un model ideal al muzicianului-dascăl. Îmbinând armonios rigoarea şi blândețea, creativitatea şi autodisciplina, exigența şi empatia, perfecționismul acribic şi dragostea infinită pentru muzică, maestrul ne-a predat cea mai importantă lecție: devoțiunea supremă pentru arta sunetelor, responsabilitatea extremă a fiecărui cuvânt sau gest, a fiecărei priviri. Căci muzicienii-dascăli, părea a ne spune maestrul Dragoş Alexandrescu, sunt chemați nu doar să contruiască profesionişti într-ale muzicii, ci să zidească un soi special de oameni, capabili să transmită celorlalți sensul înfiorat ascuns în țesăturile de sunete.

Nu putem decât să încercăm, cu adânc respect, să-i păşim pe urme, profund recunoscători pentru tot ce a însemnat în devenirea noastră. Fie ca amintirea lui să lumineze, să inspire, să călăuzească şi să înnobileze gândurile celor care l-au cunoscut! Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Emil Simon

Grigore CONSTANTINESCU

În 25 februarie s-a stins lumina vieții marelui senior al baghetei, Maestrul EMIL SIMON, cel ce a fost, timp de 40 de stagiuni, dirijorul fidel al Filarmonicii "Transilvaia" din Cluj. O personalitate a vieții muzicale clujene, artist admirat de iubitorii muzicii în spațiul cultural național şi pe meridianele concertisticii internaționale, un şef de orchestră rafinat, excelând în muzica franceză, în mari lucrări vocal-simfonica şi în acompaniamentele soliştilor vocali şi instrumentali din toate generațiile. Discipol al dirijorului Antonin Ciolan, laureat cu Marele premiu al Concursului de Tineri dirijori de la Besançon, în 1964, la cea de-a XIV-a ediție, a început, ca urmare a acestui succes, o strălucită carieră internațională. Prezențelor sale pe podiumul marilor instituții muzicale din țară li s-au adăugat colaborările cu prestigioase ansambluri din Europa, America şi Extremul Orient, turnee de succes cu Filarmonica clujeană întreprinse în întreaga lume. Emil Simon a studiat şi compoziția cu Sigismund Todută şi a urmat, pentru perfecționare, cursurile de măiestrie ale şcolii pariziene cu Nadia Boulanger, Manuel Rosenthal, Olivier Messiaen, ulterior la Praga şi Stokholm cu Sergiu Celibidache.

Repertoriul său vast a inclus peste 3000 de titluri, interpretate în 1500 de concerte, abordând muzică din toate stilurile şi epocile, cu un accent deosebit asupra muzicii contemporane (700 de prime audiții de muzică românească şi universală), multe din lucrări fiind înregistrate la radio şi televiziune sau editate pe discuri.

Emil Simon a fost deseori invitat în jurii ale unor competiții internaționale din Italia, Germania, Ungaria şi a susținut cursuri de măiestrie la diverse universități. Promovarea cu profesionalism a valorilor componistice i-a adus „Premiul de excelență" în domeniul culturii, acordat de publicațiile clujene, ca şi onoarea de a fi selectat printre cele 2000 de personalități proeminente ale culturii secolului XX de către Universitatea Cambridge. În anul 2001 a fost ales Cetățean de onoare al oraşului Cluj Napoca. Preşedinția României i-a decernat Ordinul „Serviciu Credincios" în Grad de Cavaler. Aparent o persoană distantă şi severă, maestrul a fost un om de o rafinată cultură capabil a se impune prin profesionalism şi atitudine, bunătate manifestată mai ales în preajma celor cu care rezona. Alături de violonistul Ştefan Ruha, a devenit un simbol al Filarmonicii şi muzicii clujene. Imaginea sa precum şi învățămintele dobândite de la maestrul Emil Simon vor rămâne pentru eternitate în sufletele multor generații de muzicieni şi foşti studenți ai Academiei de Muzică "G.Dima". Dumnezeu să-l odihnească în pace…

Ice Age 4, critica Europei şi relevanța muzicii

Marin MARIAN

Ice Age 4: Deriva Continentelor este un film ***foarte*** american. Găsim în el, ca în celelalte trei filme-secvențe, numeroase clişee tipice. De pildă, obsesia pledoariei pentru „valorile familiale”, şi mai ales „apologia familiei”, dusă *şi* aici la paroxism. Şi solidaritatea de tip melting-pot, acceptarea şi stimularea Diferenței/alterității este o pledoarie – aici ca în excesiv de multe filme americane (în Europa luând o formă mai subtilă, pe care am şi numit-o „realism civic”). Dar să fie americanii sănătoşi – în sensul acestor două teze care-i fac egali pionieri şi campioni la extrem! Ce este mai important pentru europeni, în filmul acesta, este faptul că, pentru prima oară în mod mult mai evident, filmul este unul despre Europa.

Căci el pune în scenă, desigur, până la caricatură, ceea ce antropologii ar putea numi imagologie, discurs critic despre Europa ca alteritate. Spun ca alteritate fiindcă în film nu avem o ilustrare flatantă a Europei, de tip eurocentrist, aşa cum este obişnuit/instinctual pentru orice european. Căci insiderii, adică reprezentanții direcți ai Europei, aşa am apucat: să ne protejăm inclusiv metehnele, pentru a căror scuză nu ne dăm înapoi de la orice fabricațiune a minții, de la sofismele cele mai mistificatoare. Dar America, ca şi alte continente de altfel, este plină de insatisfacție cu privire la unele/multe moşteniri europene dăruite/impuse întregului mapamond. Iar în *Ice Age 4* aceste critici, chiar dacă refac/ilustrează clişee, provin şi ridică la o cotă de mare vizibilitate tocmai această critică fundamentală.

Este drept, primele trei filme ale secvențialului erau poveşti *comunitare* într-un sens mai discret, ca atare putând uşor scăpa filmografilor, fiind pricepute de toată lumea drept filme drăguțe, despre începuturile lumii în genere (o lume după chipul şi asemănarea societății umane inclusiv de astăzi). Cel puțin prin nemuritoarea, indestructibila veveriță, parabolă a lăcomiei nemărginite, am fi putut crede că „Epoca de Gheață” ridiculizează omul etern, primitivul instinct de a avea, a poseda, a acumula. Şi puteam rămâne la amuzament, fiindcă fabula care este filmul, „vorbind” despre lăcomia în sine, a tuturor, de fapt părea că nu se referă la nimeni anume. Abia acum însă, cu cel de-al patrulea film din seria Epocii de Gheață, atât prin câteva mituri esențiale ale Europei, cât şi prin sau mai ales prin utilizarea ca fundal muzical a Imnului Europei, tot ce poate fi morală (a fabulei filmului) ținteşte precis către Europa.

Desigur, aceeaşi indestructibilă veveriță – Lăcomia – revine. Numai că de data asta ea nu mai face doar interludii hazlii, aproape aleatoare sau divagaționiste. Incidența micului animal mai tare ca moartea (lăcomia – păcat letal) este de data asta epică. Aici, actele lăcomiei chiar contribuie la *deriva* catastrofică, mondială (susținând astfel titlul acestui episod). Iar inocentul, galeşul mit al Atlantidei, adică al oricărui paradis sau utopie socială (nu doar un mit reprezentativ – dacă nu chiar fondator – al gândirii sociale şi filosofice europene, dar inclusiv o permanență a culturii reflexive şi sociopolitice a ultimelor două milenii europene), este demantelat aici tocmai de numirea lăcomiei ca sursă apocaliptică.

Desigur, în ultimii 15-20 de ani ne-am obişnuit să punem numeroase necazuri ale Europei, inclusiv recentul risc al distrugerii monedei euro, pe seama crizei economice pornite din SUA. Mai ales că numeroase jafuri financiare, speculații bursiere oneroase şi fraude bancare efectuate în SUA au ajuns cu răsunet la cunoştința publicului mondial. Dar răul economiei şi al politicilor americane, afectând precarul „echilibru” mondial, nu este nicidecum unul datorat *culturii* americane, *omului* american. Cine neagă lucrul acesta o face numai fiindcă ignoră faptul că *omul* nord-american şi cultura nord-Americii contemporane sunt un transfer european, o moştenire europeană *extrem de directă* şi de dată istorică (relativ/destul de) recentă. În termeni de cultură, sensibilitate sau profil uman, SUA este (adesea doar) extensiunea transoceanică a Europei, desigur evoluată diferit, în timp ce Europa a rămas în chip tradiționalist/conservator pe traversele sale determinate istoric (continuând în secolul 20-21 ceea ce a apucat să pună la cale în veacurile anterioare).

Spre exemplificare, consumismul şi patima (compulsivă a) lui „a avea” fără măsură, este văzută de mulți – inclusiv în SUA – ca o alienare, ca „sursă a Răului”. Numai că dorința de parvenire, posedare sau acumulare exponențială țin de un instinct primar, iar acesta îşi află în Europa cea mai elocventă cultură şi istorie. Din Europa a ajuns el în America ultimelor sute de ani, aşa că unii americani ar putea fi îndrepățiți să continue a arăta înspre Europa (istorică şi contemporană), ca leagănul cultural, uman sau psihoatitudinal al multor riscuri sau hibe.

Desigur, fiecare ins are aici o opinie diferită, mai ales cei care citesc orişice text (nu doar pe acesta de față) nicidecum pentru a-l urma şi înțelege pe autor, ci doar pentru o confirmare a propriului monolog sau pentru o polemiza imaginar întru salvarea propriilor idei (o postură psihomentală iarăşi tipică egocentricului şi belicosului european). Numai că, într-un film precum *Ice Age 4: Deriva Continentelor*, poziția morală/moralizantă americană, punând apocalipsa Terei pe umeii Europei, vrea să indice „natura răului” în om, şi mai ales în acel om care e ilustrat la maxim de către istoria şi cultura Europei.

În film, Imnul Europei apare atunci când veverița (lăcomia) vede în fundul mării Ghinda Făgăduinței. Imnul este redus la semnale scurte, dar deja... promițătoare. Apoi, atunci când monşti-siernă îi atrag spre moarte pe toți eroii pozitivi ai filmului (la un moment dat sirenele criminale se vor transforma ele însele în ghinde de aur verde), Imnul Europei se aude şi mai consistent. Aici, aşadar, Imnul nu mai sprijină Lăcomia, ci mai degrabă Iluzia. Poate că în Iluzie pot fi incluse şi eroarea, cultura excesivă a senzațiilor, senzaționalul sau senzaționalismul facil, atât de caracteristice culturilor de factură europeană (incluzând aici şi nordamericanismul).

Poate că sugerarea Europei drept iluzie, falsă sau fragilă Țară a Făgăduinței, seducătoare monstruozitate, ori cel puțin climat de risc maximal, este dură. Dar prezența Imnului, evocând şi chiar identificând Europa (prin ceea ce ea însăşi şi-a ales ca oglindă), asta face.

Prezența Imnului este – ca să vorbim copilăreşte – *pozitivă* atunci când el face tema celebrării victoriei împotriva piraților, obținută şi aceasta prin solidaritatea cu cele mai mărunte viețăți. Dar oda Imnului irumpe la descoperirea Atlantidei, tărâm idealist, de armonie şi frumusețe paradisiacă. Şi devine marcial atunci când lacoma veveriță începe distrugerea insulei. „Ridică-te deasupra dorinței primare, fii mai mult decât un rozător” – este fraza care rezumă sau caricariturizează absolut orice predică sau religie. Dar ea, adică orice predică sau religie, devine ridicolă nu doar în contextul vizual (al catastrofei de pe ecran), ci şi în contextul acustic, al bravei ode bethoveeniene. Apoi, după scufundarea Insulei, naşterea/generalizarea marelui deşert este imaginea cu care filmul se termină. Acest final nu are în zglobiu-marcialul Imn al Europei un apendix marginal, dispensabil, ci dincontră, un germene fondator.

În contextele în care filmul utilizează Oda Bucuriei, alias Imnul Uniunii Europene, această muzică apare doar ca basm fals sau ironic, de adormit copii. Iar lucrul acesta, venind din partea foştilor europeni (sau pseudo-noneuropenilor) care sunt americanii, arată clar că orice măgulitoare autoreprezentare, aşternută idealist peste traume/drame, împătimiri, fracturi, inconsecvențe sau inconsistențe, este subțire, ipocrită.

Varză à la TVR

Ana-Maria SZABO
Marius GHERMAN

E foarte greu să te pronunţi atunci când n-ai termen de comparaţie, când nu cunoşti piesele respinse, dar e clar că au dreptate din plin cei care afirmă că nu poţi asculta şi decide fără cusur atunci când trebuie să alegi 12 titluri din aproape 160, în numai 2 zile! Calculaţi ce înseamnă să audiezi 80 de melodii într-o zi: mai poate oare judeca obiectiv un jurat în asemenea condiţii? Aşa încât unii chiar se întreabă dacă piesele lor au fost cu adevărat ascultate, neexistând nici o transparenţă. Mai grav este că nici nu se ştie CINE a făcut selecţia, aspect incredibil, în condiţiile în care oamenii au plătit, fiecare, 200 de lei înscrierea şi au deci tot dreptul să pretindă lămuriri.

"Un Caritas de prost gust"

Aşa cum consemnează "Jurnalul naţional", "Nu se ştie cine a ales, nu se ştie nici cum au fost alese piesele, fie după ureche muzicală, fie după alte criterii (ne)profesionale". Ultima afirmaţie poate avea legătură cu o nouă gafă făcută de TVR, după cele din anii trecuţi, când în juriu erau profesori cu elevi în concurs: Bere Gratis s-a calificat în finală, soţia lui Mihai Georgescu, liderul grupului, Liana Stanciu, fiind "şefa" Eurovision în acest an, din partea TVR (trecem peste faptul că ea ocupă o funcţie importantă şi la un post FM

Renée Santana, Mike Diamondz

de radio unde să dai cu tunul şi nu se difuzează muzică uşoară românească). Nu era mai simplu să se evite un asemenea conflict de interese? Ozana Barabancea a şi declarat, de altfel: "Să terminăm cu nepotismul măcar atunci când e vorba de concursuri suportate din bani publici!". Edificatoare este scrisoarea deschisă pe care Marius Popa (a nu se confunda cu Marius Cristi Popa, cel care compune pentru Marina Voica, Fuego, Adrian Daminescu, Ileana Şipoteanu) a trimis-o preşedintelui TVR. Expeditorul se autocaracterizează cu umor "un compozitor obscur cu pretenţii de artist", dar el este de mai bine de 15 ani compozitor, instrumentist şi solist vocal la formaţii cunoscute cum ar fi Foişorul de foc, Spin, Latin Expres, Jukebox, Popas Band. Între altele, el scrie: "Simt că am participat la un Caritas de prost gust. Nu am nici măcar siguranţa că piesa mea a fost ascultată. Dacă ar fi fost aşa, aş fi ştiut cine a făcut parte din juriul care a făcut selecţia şi, mi se pare de bun simţ, aş fi aflat notele pe care cântecul meu le-a obţinut în cursul jurizării. Ţineţi totul

atât de secret, încât îmi este foarte greu să cred că plicul pe care l-am trimis a fost deschis". Cum au fost 159 de piese înscrise, TVR a încasat nu mai puţin de 31.800 de lei, din care a putut plăti fantomaticul juriu şi a mai păstrat ceva şi pentru "varza" de la Braşov... Dar cum între cele 12 cântece selecţionate au fost unele de-a dreptul slabe, nu ne putem împiedica să ne întrebăm cum au fost piesele respinse interpretate de VH2, Matilda Pascal Cojocăriţa alături de Cobzality, Andreea Olariu, Alexandra Crăescu, Tudor Turcu, Blaxy Girls, Ozana Barabancea, Andrei Leonte, Dan Helciug? Vom afla în timp... Încă înainte de a se stabili că va fi piesa care va merge la Copenhaga din partea României, Gabriel Cotabiţă a spus despre "Miracle": "Pe mine nu m-a convins. I-am văzut şi pe viu, nu m-au scos din papuci. "Miracle" nu este "Playing with fire", nici ei nu par a mai avea chimia de acum câţiva ani. Autorii, vreo 4 (norvegiano-suedezi, N. A.), par a fi scris câte o parte separat şi după aceea Ovi a venit şi a pus crâmpeiele laolaltă. Piesa nu curge firesc şi se termină jos". Pe vremuri, în timpul Revoluţiei culturale, în China se lansase sistemul operelor scrise în colectiv, în comun, de cât mai mulţi oameni. Dar ce-or fi făcut patru autori la o piesă de 3 minute?

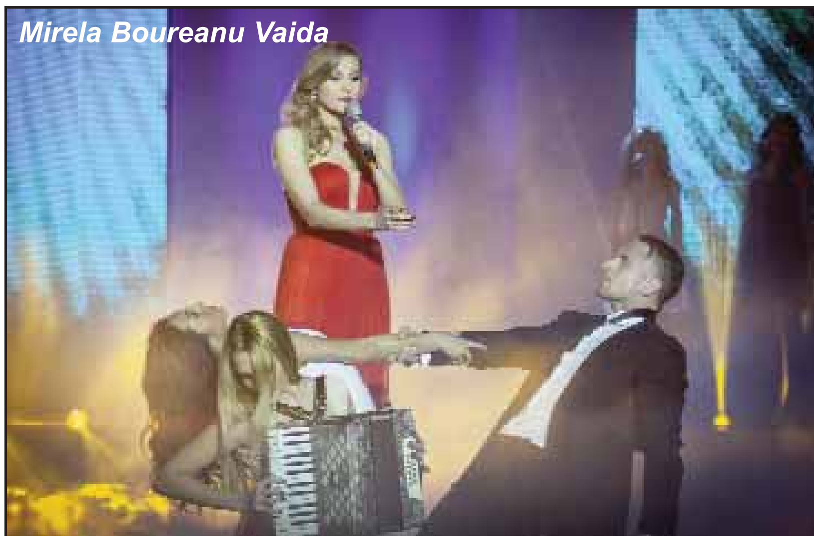
3 în 1

Dar cei de la TVR şi-au dat cu adevărat în petic la marele spectacol găzduit de sala Teatrului Dramatic din Braşov, acolo unde pe vremuri, în intervalul 1968-1971, au avut loc primele ediţii ale "Cerbului de aur". Cum de fapt în program era anunţată lansarea noii grile, s-a făcut o varză a la... Braşov, amestecându-se "Cerbul", Eurovision şi protagoniştii noii grile, de nu s-a mai înţeles nimic! Dar s-o luăm sistematic, notând că mai toţi cei utilizaţi ca moderatori erau necunoscuţi şi

mai ales necircumscrişi ariei divertismentului, ceea ce i-a pus uneori în situații hilare (vezi Mircea Dinescu). La "primire", în fața teatrului, se aflau o tânără lipsită de clasă, care vorbea tot timpul, nelăsându-l pe mustăciosul cu pălărie pe ochi să zică şi el ceva (am înțeles că bietul om e de la o emisiune rurală, deci ca nuca-n perete). Apoi, pe scenă, a venit un cuplu de la Ştiri (de ce nu Mircea Radu, Andreea Marin sau Ramona Bădescu? Erau mai familiarizați cu genul), care predă microfonul unei alte necunoscute, care va introduce... introducătorii, ca să zicem aşa, pentru că pentru fiecare piesă venea un realizator TVR. Fata în cauză (am aflat că se numeşte Nicolle Stanese, sperăm că am scris corect), desființată de designeri, pe drept cuvânt, pentru apariție (dar ce-au păzit stiliştii de la TVR?), ne-a agasat cu repetatele îndemnuri "Haideți să-i aplaudăm!" şi cu scuzele anticipate pentru "bâlbe" (ştia ea ce ştia), dar a făcut o serie de greşeli (de pildă Luminița Dobrescu n-a triumfat la prima, ci la a doua ediție a "Cerbului", iar Corina Chiriac nu a câştigat "Cerbul de aur") şi ne-a zgâriat auzul cu "pozitivism", "fantastic de mare" sau "întrerupem acest moment pentru un moment", pentru ca la final să exclame în delir: "Ştiu că v-am cucerit!". Nu, stai liniştită, nu ne-ai cucerit... Legătura cu "Cerbul" de altădată, ca ambianță, a fost aproape inexistentă: dispăruse fosa în care se afla orchestra dirijată de Sile Dinicu (ce emoție la reascultarea semnalului!), scenografii ridicaseră o nouă scenă, prea înaltă, alunecoasă ca un patinoar, prevăzută cu trepte inutilizabile şi cu o "limbă" laterală care a dus la teribilul accident al Alexandrei Cepraga, iar spectatorii stăteau pe... scaune (de ce nu în picioare?). Între cei care au anunțat finaliştii s-au numărat Iuliana Marciuc (care a greşit numărul piesei), Iuliana Tudor (atenție, "periplu" se referă la o călătorie pe mare şi nu era cazul...), Eda Marcus, Tudor Furdui, Alina Stancu, Moise Guran, Miruna Munteanu, o doamnă nefotogenică de la "Sănătate" (dar de ce nu Marina Almăşan?), Mircea Dinescu, semn că TVR, în viziunea actualului preşedinte, divertismentul muzical nu prea va mai avea loc. Ne-am bucurat sincer că autorii noştri au început să reconsidere limba română, prin piesele "Fiorul iubirii", muzică şi text Virgil Popescu (o piesă rafinată, intimistă, cântată perfect de Silvia Dumitrescu – cum a putut un juriu "de specialitate" să-i dea ZERO puncte? Ne mai mirăm de ce compozitorii profesionişti ocolesc acest concurs...), "Dacă tu iubeşti" de Jimy El Lako, versuri Rareş Borlea (devenit în viziunea TVR... Borcea, în aşteptarea sentinței!), alias cunoscutul Raoul (solist-ă Naomi, fostă Florin Moldovan – a cântat bine) şi "Despre mine şi ea" (Bere Gratis). Să mai spunem că s-au clasat pe locurile 12, 11, respectiv 7? Ne e ruşine cu limba strămoşească... Notabil este faptul că între cei care au candidat (căci este un concurs de creație, nu de interpretare) i-am întâlnit, înafara lui Virgil Popescu, pe Mihai Alexandru, Gabriel Băruță (acesta e numele corect), Eduard Cârcotă, Bogdan Taşcău (a fost câştigător cu ani în urmă, în egală măsură component al grupului Todomondo). Piesa lui Mihai Alexandru, locul 6 la final (6+4, primele fiind punctele la juriu, ale doilea la televot), a fost una din cele mai bune din concurs, compozitorul mizând şi la actuala ediție pe "nepoata" lui Carlos Santana (am înțeles că "unchiul" nici n-o cunoaşte!), mexicanca Renée Santana, căreia i l-a alăturat pe Mike Diamondz. Finala a demonstrat încă o dată cât de false sunt ierarhiile celor care vor să ne convingă că descoperă "Voci ale României" la ProTV. Câştigător al competiției, Ştefan Stan (alături aici de americanca Teddy K), a ocupat locul 5 cu "Breathe" (7+5), iar Vizi Imre locul 3 cu "Kind of girl" (10!!+6). După cum se vede, în ciuda audienței imense a emisiunii de la ProTV, publicul nu poate fi păcălit, cei doi primind puține puncte de la telespectatori, notele juriului urcându-i mult în clasament (cât despre faptul că ar fi... "charismatici", dragi colegi de la "Click", mai bine să ne abținem. Iar haina fără o mânecă a lui Stan a fost de-a dreptul caraghioasă). Curioasele aprecieri ale juriului s-au vădit şi în cazul uneia din foarte puținele piese antrenante, cu iz românesc, folclorizantă în maniera basarabeană Zdob şi Zdub, e vorba de "Hardjock" de Marcel Crăciunescu, cântată de

Anca Florescu

Mirela Boureanu Vaida

autor sub pseudonimul Şăl: ei bine, onorabilii juraţi (Mădălin Voicu-preşedinte, Alexandra Cepraga, Nico, Nancy Brandes, fostul lider de la "Roşu şi Negru", venit din Israel, Bobby Stoica, fost la "Voltaj", deci nici un compozitor membru al UCMR!) i-au dat nota ZERO, deşi nota nu ar trebui să existe la acest nivel, nemaivorbind că şi compoziţia lui Virgil Popescu a primit acelaşi calificativ.

L. Dobrescu, C. Chiriac, S. Popescu

Palmaresul, bată-l vina

Ciudăţeniile de la Braşov nu s-au oprit aici: telespectatorilor, care au plătit pentru un vot 0,3 euro plus TVA (dar TVR n-a achitat încă taxa de participare de 130.000 de euro la EBU, ocupată să-şi înnoiască parcul de limuzine!), nu li s-a comunicat, aşa cum se făcea mereu, locul acordat de juraţi fiecărei piese în parte. După căderea îngrozitoare a Alexandrei Cepraga de pe scena cu margine nemarcată, devenită în comunicatul TVR "un mic accident, din fericire fără urmări" (ei, acolo, un mizilic, operaţie la umărul dizlocat, contuzii la cap şi la picioare, dar putea fi mult mai grav, datorită inconştienţei realizatorilor şi a scenografilor), foaia cu notele ei putea fi citită de preşedintele juriului, dacă tot s-a minimalizat incidentul (Cepraga a fost dusă cu Salvarea la spital). În felul acesta, milioanele de telespectatori (pe site se uită foarte puţini), dar şi concurenţii au fost private de aflarea locurilor. Cum să-i explici Mirelei Boureanu Vaida (e înainte de toate solistă la Teatrul de revistă "C. Tănase" şi abia apoi gazdă a unui show TV!) şi compozitorului Bogdan Taşcău, după ce frumosul vals "One more time" a devansat cu mii de SMS-uri pe toţi concurenţii (locul 1 la public, cu nu mai puţin de 7509 voturi), care este clasamentul şi unde se află ei? Mădălin Voicu a venit cu trofeul în mână şi a anunţat sec (uns preşedinte de juriu de amicul cu care au distrus festivalul de la Mamaia, C.

Şăl

Zgabercea, director în TVR în prezent, el a uitat că anul trecut spunea că "Eurovision e un fel de "Miss Piranda""!): "Paula Seling şi Ovi pleacă la Copenhaga!". Firească frustrarea tuturor... Să ne înţelegem: TVR poate stabili chiar şi fără concurs o melodie care să reprezinte România, regulamentul i-o permite. Dar atunci când purcede la o întreprindere atât de amplă, când ia bani pentru înscriere şi pentru SMS-uri, iar finaliştii îşi plătesc din buzunar (!) trasportul şi cazarea, e obligată la o transparenţă totală! Acelaşi "Jurnalul naţional" conchide: "Finala a avut loc de Mărţişor şi ce mai contează că totul a fost cusut cu şnur alb! Taxa e neplătită, notele sunt "la secret", dar sperăm la un "Miracol", căci piesa "Miracle" a obţinut punctajul maxim din partea juriului (22 de puncte, 12+10)". Ar fi păcat ca toate comentariile să se reflecte negativ asupra unei interprete remarcabile, pianistă şi compozitoare, cum

Silvia Dumitrescu

este frumoasa Paula Seling, care a mai şi alunecat pe scena-patinoar şi s-a julit rău la genunchi. Mai de neînţeles este prezenţa din nou în finală a lui Ovidiu Cernăuţeanu (care a devenit Ovi... Jacobsen, te joci?): fără realizări solistice notabile, recitaluri, piese sau discuri de succes, şi-a asociat cu abilitate numele cu acela al valoroasei Seling, mizând şi pe norocul spaţiului scandinav: în 2010 cei doi au ocupat locul 3 la Oslo, în patria de adopţie a botoşeneanului, iar acum vor merge în Danemarca. Deie Domnul să fie iarăşi bine! Însă Gabriel Cotabiţă a fost din nou neiertător, acuzând şi TVR de "blat": "Şi uite aşa câştigă cine trebuia! Conform principiului "Orice aţi vrea voi, mai departe pleacă cine vrem noi!". Sunt un spirit critic, analitic, perfecţionist, cu o memorie bunicică, sesizând şi semnalând imperfecţiunile, fără implicare emoţională. E poate pentru prima dată, dacă nu măcar după foarte mulţi ani, când juriul contrazice un vot zdrobitor al publicului". E bine de ştiut cum au votat membrii juriului în cazul celor două piese din frunte. "Miracle" a obţinut maximul de puncte, 12, de la Bobby Stoica şi Nancy Brandes; Nico şi Cepraga au acordat locul întâi lui Ştefan Stan, iar Mădălin Voicu – Mirelei Vaida. Aceasta din urmă a zdrobit concurenţa în ce priveşte aprecierile

telespectatorilor, cu 7509 voturi (12 p.) față de numai 2052 ale câştigătorilor, dar aceştia, conform regulamentului, au primit totuşi 10 p. Seling şi Ovi au ocupat locul 2 (10 p.) la ceilalți 3 membri ai juriului, în timp ce Vaida a fost pur şi simplu executată: 4 de la Nico şi Stoica, 2 de la Cepraga, 1 de la Brandes, primind de la juriu doar 4 puncte! Reamintindu-vă că prima notă reprezintă punctele în opinia juriului, iar cea de-a doua ale telespectatorilor, iată ierarhia finală: Seling şi Ovi (12+10), Vaida (4+12), Vizi Imre (10+6), Anca Florescu (5+8), Stan (7+5), Santana şi Diamondz (6+4), Bere Gratis (8!!+1), Şăl (0+7), dAdA (2+3), Zuralia Orchestra (3+0), Naomi (1+2), S. Dumitrescu (0+0). Discrepanțele în cazul aprecierilor publicului şi

Luminița Dobrescu

ale juriului sunt mai mult decât evidente, cu câteva excepții, între care câştigătorii. Reprezentanții României vor cânta în a doua semifinală, pe 8 mai, în total fiind înscrise 37 de țări. Câştigătorii mizează la Copenhaga pe efectul dat de holograme, dar deocamdată trebuie să răspundă acuzației de plagiat venite din partea omului de radio Andrei Partoş, care susține că "Miracle" prea ar aduce izbitor cu "Neon Lights" (Demi Lovato) şi "Glorious" (piesa de anul trecut a Germaniei, cântată de Cascada). O acuză similară de "inspirație" a fost adusă şi melodiei "One more time".

Coarnele "Cerbului"

Afundată în datorii până în gât, TVR vrea plătirea acestora de întregul popor şi îşi permite să angajeze numeroşi comentatori cu nume pe sume fabuloase. Mai mult, zice că ar vrea să reia şi "Cerbul de aur", probabil nu în stilul megalomanic din Piața Sfatului, care a permis "sifonarea" unor mari sume de bani, ci chiar la Teatrul Dramatic din Braşov. Dar, vorba "Jurnalului național", "TVR nu a respectat regulamentul, dar bine că a promovat "Cerbul de aur". Înțelegem că televiziunea publică este nerăbdătoare să anunțe reluarea acestui festival românesc de talie internațională, dar nu înțelegem ce are Cerbul cu Eurovisionul. Poate eventual coarnele puse Eurovisionului!". Pe ecran era scris mare "46 de ani Cerbul de aur", dar ăştia erau anii de la prima ediție, răstimp în care nu ştim să fi fost mai mult de 15 ediții, cele post-decembriste suferind din cauza unor bugete "umflate". Chiar şi în condițiile "verzei 3 în 1" de la Braşov se putea face elegant şi promovarea bătrânului festival, dar asta pretindea documentare, cunoştințe, echilibru. Vedetele invitate pe drept cuvânt, Stela Popescu (prima prezentatoare a festivalului), Luminița Dobrescu (prima câştigătoare pentru România, în 1969) şi Corina Chiriac ("bronz" în 1971) au fost aşezate în rândul 2, în timp ce în rândul 1 se hârjoneau nişte copii... Fiind vorba de Teatrul Dramatic, normal era să se evoce doar cele 4 ediții desfăşurate aici, dar au fost prezentați şi câştigători ulteriori, Monica Anghel (filmare din 1996 cu "Spune-mi" de Cornel Fugaru) şi ProConsul (atenție, Bodo, un privilegiu nu poate fi major sau minor!). Corina Chiriac a criticat pe față "ghețuşul" pe care era obligată să evolueze, cântând cu patos "Inimă, nu fii de piatră" de Edmond Deda. Acelaşi compozitor a fost evocat (prin "Of, inimioară!") de Luminița Dobrescu, revenită cu bucurie şi emoție pe scena unde a triumfat în urmă cu 45 de ani; ea a cântat excepțional şi "Je ne regrette rien", făcându-ne să sperăm c-o vom putea revedea mai des în țară. Încă o dată, dacă tot ne aflam pe această scenă legendară, atunci când a fost elogiat Dumitru Moroşanu (realizator al edițiilor post-decembriste) se cuvenea amintit de adevărații eroi ai primelor ediții: Tudor Vornicu, Paul Urmuzescu, Radu Anagnoste, Valeriu Lazarov, Alexandru Bocăneț, Iurie Darie, Andrei Magheru, Valeria Gagealov, Ioana Măgură, Richard Oschanitzky, Gelu Solomonescu, Alexandru Imre, Armand Crintea,

Bere Gratis

Dinu Săraru, George Sbârcea, Octavian Paler, Ioan Grigorescu (evocați cu nostalgie pe aceeaşi scenă, cu 15 ani în urmă, de Ioana Bogdan, în "Clubul sentimental" al TVR), aşa cum ni se părea obligatoriu să nu-i trecem sub tăcere pe cei care au fost purtătorii speranțelor noastre la acele ediții de pionierat: Margareta Pâslaru, Dan Spătaru, Mihaela Mihai, Doina Spătaru, Angela Similea, Anda Călugăreanu, Anca Agemolu, Dorin Anastasiu, eventual tot cu secvențe filmate, ca la Monica Anghel... Dar cei de la TVR au, vizibil, probleme de memorie şi informare, dacă înseşi cele două domnişoare PR scriu fără să le tremure mâna că invitații de onoare au "readus în memoria publicului MELODIILE lor premiate la acest festival", care era unul de Interpretare şi nu de creație...

„Don Pasquale” pentru copii

După ce a început în forță noua stagiune cu musicalul compozitorului Roman Vlad, „Soacra cu trei nurori”, cu Stela Popescu în rolul principal, dar și în acela de... regizor, Opera Comică pentru Copii a mai programat spectacolele de balet „Don Quijote” (muzica Ludwig Minkus) și „Mirandolina” (spectacol inspirat de

„Hangița“ lui Carlo Goldoni), ambele în coregrafia Mihai Babuşka.

Luna martie a venit și cu o nouă premieră: spectacolul de operă „Don Pasquale” de Gaetano Donizetti (versiune adaptată pentru micii spectatori), în regia lui Cristian Mihăilescu. “«Don Pasquale» *reprezintă una dintre* «perlele» *belcanto-ului italian și una dintre cele mai frumoase opere din toate timpurile. Nu există teatru liric important din lume care să nu fi montat acest titlu. Este cea mai melodioasă operă a lui Donizetti. Montarea mea poate fi plasată în orice epocă, tocmai pentru a sublinia că subiectul poate fi valabil oricând. Îmi doresc să văd tot mai mulți copii îndrăgostiți de spectacolul de operă”* – a declarat regizorul Cristian Mihăilescu despre această premieră. Scenografia îi aparține Vioricăi Petrovici, unul dintre cei mai apreciați scenografi. A realizat un număr mare de creații în spectacole de teatru, operă și balet, dar și pentru pelicule cinematografice, fiind nominalizată în 2012 la Premiile César, categoria “Cele mai bune “, pentru filmul “La source des femmes”, în regia lui Radu Mihăileanu. Conducerea muzicală a spectacolului cu personaje inspirate din *commedia dell'arte* îi aparține dirijorului Ciprian Teodorașcu, artist al Operei Naționale București și al Operei Comice Pentru Copii, iar acompaniamentul este asigurat de Ansamblul „Serioso”. Din distribuție fac parte soliștii Ștefan Schuller, Andrei Roșu, Vicențiu Țăranu, Valentin Racoveanu (este și asistent regie), Fang Shuang, Gabriela Daha, Raluca Oprea, Oana Șerban, Andrei Lazăr, Roberta Enișor, Lucia Racoveanu, Jennifer Dumitrașcu, Bogdan Șerban.

Text și foto: **Oana GEORGESCU**

Marius Cristi Popa

Octavian URSULESCU

Urmărind pe ecran foarte reuşitul videoclip al melodiei "Dă-mi locul doi" de Marius Cristi Popa, versuri Tony Klein, în interpretarea vibrantă a Marinei Voica, m-am gândit să aştern câteva rânduri despre acest compozitor modest, dar foarte talentat, continuator al liniei de muzicalitate tradiţională a muzicii uşoare româneşti. Ceea ce m-a impresionat de

cu Marina Voica

altfel încă de cînd l-am cunoscut, la un spectacol excepţional al lui Fuego de la Teatrul Naţional din Bucureşti, unde făcea parte (claviaturi) din formaţie, a fost respectul faţă de înaintaşi, fie că este vorba de marii noştri compozitori de gen, fie interpreţi de vază, vorbind despre ei aproape cu adoraţie. Mi s-a părut ceva aproape incredibil, la un tânăr muzician de 30 şi ceva de ani, într-o perioadă în care sunt mai mediatizate incultura şi vulgaritatea! Tânărul compozitor şi-a şlefuit talentul nativ la Şcoala de arte din Ploieşti, unde a studiat orga, şi la Facultatea de muzică din Braşov. În ciuda faptului că este solicitat pentru turnee de nume importante ale genului, cum ar fi Fuego şi Alesis, a rămas modest, locuind în continuare cu soţia şi cei doi copii la Comarnic, unde şi-a amenajat un studio profesionist. A început să compună în 2009, "îmboldit" de poeta Carmen Aldea Vlad, de atunci şi până acum semnând circa 50 de melodii interpretate de nume "grele" ale genului, cum ar fi Marina Voica, Fuego, Alexandru Jula, Adrian Daminescu, Ileana Şipoteanu, Raoul, Alesis, Radu Ghencea. Prin interpretările lor superlative, aceştia au pus în valoare mesajul cântecelor, scrise în colaborare cu textierii Carmen Aldea Vlad, Rodica Elena Lupu, Tony Klein, Angela Mandacanu, Vasile Ioan Ciutacu. Între cei cu care Marius Cristi Popa se sfătuieşte permanent se numără Gabriel Dorobanţu şi orchestratorul Cristian Duţu. Un alt capitol important al activităţii sale este legat de copiii de mare viitor, care au cucerit distincţii importante cu piesele lui, între aceştia numărându-se Bianca Manolescu (care i-a adus trei premii I la secţiunile de creaţie ale festivalurilor "Cântec de stea" de la Piatra-Neamţ, cu piesa "Iarna e din zahăr incolor", "Steluţe de iarnă", cu "Hai la patinoar", şi "November Music Fest") şi Miruna Chirică (premiul I Creaţie cu "Albastră marea mea" la "Festivalul tinereţii" de la Jupiter, unde preşedinte de juriu a fost compozitorul Dumitru Lupu). Până la sfârşitul anului, Marius Cristi Popa intenţionează să-şi lanseze un album de autor, urmând să aleagă 20 dintre cele mai frumoase compoziţii ale sale, înafara celor amintite meritând a fi "selecţionate" "Lacrimi", "Cît de frumoasă eşti, femeie!", "Albi trandafiri", "Am împărţit o lacrimă", "Iarnă blândă", "Doar noi doi", "Sărut mâna, domnişoară!", "Să împletim iubirea", "Trenul ce m-aşteaptă", "Stai o clipă, stai!", "Rămânem amândoi", "Pentru ea", "Baladă pentru tata", "Cum oare?", "Ea-i viaţa mea", "Florile iubirii", "Moş Crăciun este pe stradă", "Primeşte-mă la tine", "Scena şi rolul"... Peste câţiva ani, voi fi fericit să pot să-mi amintesc cum v-am recomandat prin aceste rânduri un compozitor remarcabil de muzică uşoară!

Campionii de azi, starurile de mâine

Selena MARCU

Am mai scris despre incredibila **Bianca Lixandru**, micuța bucureşteancă, elevă a Viorelei Filip fiind campioana absolută a vârstei ei, în muzica uşoară românească. Ne întrebăm dacă există vreun concurs la care să fi participat şi unde să nu fi luat distincția

cu Anca Țurcaşiu

supremă! Şi să nu vă închipuiți că ocoleşte vreun concurs, fiindcă este credincioasă crezului său că

trebuie să se confrunte permanent cu colegii de generație. Doar în ultimele luni această fetiță cu voce de aur a cucerit Trofeele concursurilor "Steluțe de iarnă", "Maimuțica de aur" (ne închipuim ce colecție are acasă!), "Glasul copiilor", "Simply the best" (la toate cele trei secțiuni: Pop românesc, Etno şi Pop internațional). După ce şi-a demonstrat şi calitățile de actriță, prezentând alături de Anca Țurcaşiu emisiunea "În ajun cu Moş Crăciun", şi-a reluat asaltul asupra celor mai importante premii. Astfel, a cucerit Trofeul Galei "Star Melody" cu maximum de puncte, acordate de un juriu extrem de exigent, alcătuit din Jolt Kerestely, Viorel Gavrilă, Stela Enache, Silvia Dumitrescu, Carmen Aldea Vlad.

Laborator pentru glorie

Octavian URSULESCU

"Bambi D'art School" este un vis devenit realitate, un proiect la care Denisa Tănase-Brotac lucrează de câțiva ani, ca o încununare a solidei sale pregătiri muzicale de 15 ani, asta însemnând liceul de muzică şi facultatea de profil, absolvind "Pedagogia muzicală" cu nota maximă. La aproape două decenii de la debutul pe marile scene, cu duetul Bambi, Denisa a simțit că este momentul să dea lecții de canto şi pian celor mici, împărtăşindu-le din experiența ei. Şcoala, deschisă în toamna anului trecut, este o afacere de familie, cum s-ar spune, cadre didactice fiind sora ei Raluca Tănase, cealaltă jumătate a duetului Bambi (la clasa de Actorie), şi naşa Denisei, fosta balerină Dana Iortoman, care se ocupă de cursurile de dans. Remarcabil este faptul că admiterile se fac prin concurs, selecția exigentă având scopul de a păstra doar copiii cu înzestrări reale. Cum este nevoie de asemenea şcoli în domeniul muzicii uşoare (gen tot mai urgisit), iată unde se pot înscrie candidații: la tel. 0721258252, pe bambischool@yahoo.com, pe facebook Bambi D'art School sau pe site-ul (aflat în lucru) www.bambischool.ro. Pe drept cuvânt, declară reprezentanții şcolii, părinții caută să-şi îndrume odraslele, prin prisma talentului, către dascăli competenți, cu experiență didactică şi scenică, pentru că nu o dată speranțe reale se pierd sau se plafonează datorită unei îndrumări greşite. Noua şcoală propune activități recreative,

educative şi chiar distractive, cursanţii fiind introduşi în lumea fascinantă a artei spectacolului, a scenei, fiind promovaţi în show-uri TV, interviuri, spectacole, învăţând pas cu pas greaua profesiune de artist. În program

figurează şi întâlnirea cu nume binecunoscute (actori, cântăreţi, muzicieni, dansatori), de la care elevii vor putea deprinde tainele meseriei. Spre deosebire de şcolile populare de artă, la Bambi D'art School pregătirea este complexă. Astfel, segmentul muzical include canto muzică uşoară, populară, teorie muzicală, pian, chitară, vioară, percuţie, violoncel, flaut, iar cel actoricesc ore de dicţie, mişcare scenică, exerciţii pentru dezvoltarea personalităţii, atât de necesare şi pentru cântăreţi. Se mai fac cursuri de dans (balet, dans modern, zumba) şi televiziune (dicţie, ştiri, vizitarea unor studiouri TV, regie de emisie, interacţionare şi intervievarea unor personalităţi), dar şi de pictură şi artă florală. Un alt detaliu care singularizează această şcoală este cursul de bune maniere, pentru că prea adesea cei care se auto-intitulează artişti neglijează aspecte ce ţin de ţinută şi comportament. Clasa de muzică este deschisă celor cu vârste cuprinse între 4 şi 18 ani, cu cursuri de grup sau individuale, Denisa Tănase

predându-le canto, cor, tehnici vocale de interpretare, respiraţie şi intonaţie, dezvoltarea auzului, mişcare scenică, teoria muzicii (pentru cei care doresc să aprofundeze există un modul separat de 30 de minute), dar în egală măsură alegându-le un repertoriu potrivit înzestrărilor fiecăruia.

Evident, Bambi nu renunţă la cariera proprie. În noaptea dintre ani au avut patru concerte, la Bucureşti, Piteşti şi Otopeni. În prezent, surorile Tănase lucrează la un nou album, ce va fi lansat anul acesta, din cuprinsul căruia a fost lansat cu succes cântecul "Din vina mea". De notat că Bambi şi-a mărit formula scenică, cu câţiva dansatori, rezultând un show atractiv, foarte bine pus la punct, cu multe momente inedite, între care "lecţia de sirtaki", repertoriul grecesc având o pondere însemnată în recitalul grupului. Nu e uşor, dar Bambi reuşeşte cu brio să se împartă între concerte, televiziuni, şcoală, atelierul de creaţie vestimentară al Ralucăi, studio, repetiţii...

Paiul din ochiul altuia

De zile bune ne asasinează, la postul de radio Europa FM (unde n-ai să auzi o melodie de muzică uşoară românească să dai cu tunul! Dar ce ne mai mirăm, când acelaşi lucru se petrece şi la Radio, sic!, România?), o reclamă tulburătoare prin prostia ei, anunţându-ne iminentul concert al lui Richard Clayderman, "CEL MAI APRECIAT PIANIST AL TUTUROR TIMPURILOR"!!

Înţelegem că la postul respectiv nu activează oameni cu pregătire de specialitate, dar chiar aşa? Pianistul belgian (deci, atenţie, atât numele cât şi prenumele cer pronunţie franceză, nu engleză sau germană!) a mai concertat de câteva ori în ţara noastră, iar dacă tot e "cel mai apreciat pianist al TUTUROR TIMPURILOR" (deşi parcă în epoca bronzului timpuriu era un instrumentist care rivaliza cu el...) ar trebui ca lumea să dea năvală la concert, pentru a nu rata o asemenea ocazie! Mare e grădina Domnului, dar prea nu mai e loc în ea...

Dr. BÂRNĂ

"Viva Revista!" la Tănase

Oana GEORGESCU

Noua Premieră a Stagiunii 2014 a Teatrului de Revistă "Constantin Tănase" i-a reunit pe scena de la Savoy pe actorii Stela Popescu, Alexandru Arşinel, Vasile Muraru, Cristina Stamate, Alexandru Lulescu, Adriana Trandafir, Valentina Fătu, Ana Maria Donosa, Liliana Mocanu, Cristian Simion şi Nae Alexandru. Au cântat, acompaniaţi de orchestra Teatrului de Revistă (dirijor Dan Dimitriu) Ana Maria Mirică, Bianca Sârbu şi Alin Gheorghişan, iar coregrafia ansamblului de balet este semnată Cornel Popovici.

„Viva Revista!" (regia este semnată Cezar Ghioca) este un spectacol revuistic pe texte de Mihai Maximilian, Nae Lăzărescu, Aurel Storin, Octavian Sava, Vasile Muraru şi Dan Mihăescu.

Compozitorul Dan Dimitriu, care asigură şi conducerea muzicală, semnează partiturile prologului (cu Ana Maria Donosa şi Cristian Simion), ale savurosului cuplet "Am un fel de vino-ncoa" interpretat de Liliana Mocanu, ale cupletelor Cristinei Stamate (text Aurel Storin) şi al lui Vasile Muraru ("Lăutarul"), dar şi superba piesă cântată de Alexandru Arşinel (textul îi aparţine acestuia, alături de Carmen Aldea Vlad), "Ultimul dans e al meu".

Remarcabile şi amuzante sunt monologurile actorilor Alexandru Arşinel ("Beţivul"), Vasile Muraru (cu "Lăutarul"), Alexandru Lulescu şi Ana Maria Donosa (cu "Şcoala de şoferi"), quiproquo-ul "Giulia" (Stela Popescu-Alexandru Arşinel), scenetele "Hara" (Valentina Fătu, Vasile Muraru, Ana Maria Donosa, Nae Alexandru şi Cristian Simion), "Groparii" (Fătu-Muraru) şi "Travestiţii" (Nae Alexandru-Simion). Dar şi maniera în care sunt interpretate piesele româneşti, alături de orchestră şi de balet, de Ana Maria Mirică - "Inima ta" (Vasile Veselovski/ Mihai Maximilian) şi "Hora din Moldova" (una dintre cele mai cântate piese de la noi aparţine compozitorului Veaceslav Daniliu), Alin Gheorghişan - "Fusta-i cu belea" (Alexandru Flechtenmacher/ Anton Pann) şi "Tu eşti primăvara mea" (Florin Bogardo/ Ioana Crăciunescu), Bianca Sârbu (remember "Dan Spătaru", Temistocle Popa/ Mircea Block).

A. Gheorghişan şi baletul

Stela Popescu, Alexandru Arşinel

A.M. Donosa, Cr. Simion

Cu "Hora din Moldova" Ana Maria Mirică a avut mare succes şi la una dintre ediţiile "Vocii României", chiar pe 1 Februarie 2014, atunci când Horia Brenciu a ales-o în echipa sa motivând că: *"Pentru Ana Maria Mirică, melodia nu trebuie să fie una oarecare, nu e de ajuns să aibă doar melodicitate şi să fie hit. Trebuie să îi dai o piesă în care să o vezi în toată splendoarea ei: să danseze, să joace la propriu şi la figurat şi să*

V. Fătu, V. Muraru

fost lansată la Finala Eurovision Moscova 2009 de cântăreaţa Nelly Ciobanu din Rep. Moldova.

Şi actorii au prezentat în "Viva Revista!" momente muzicale îndelung aplaudate: Stela Popescu – "Bărbate nu mai bea" şi "Eu zic să nu ne mai certăm" (Vasile Veselovski/ Mihai Maximilian), Alexandru Lulescu – "Astăzi e ziua ta" (Ion Vasilescu), Adriana Trandafir (potpuriu din repertoriul Mariei Tănase) şi Cristian Simion-Nae Alexandru ("Lele" de Mihai Ogăşanu). Foto: *Dragoş Constantin, Sebastian Oros*

cânte". Şi Simley a apreciat-o pe solista Teatrului Tănase: *"Ea este un musical: muzică, dans, actorie, veselie, gălăgie"*. Ulterior solista a ajuns în semifinală, "rivalul" său fiind Mihai Chiţu, care a şi câştigat concursul. Una dintre cele mai cântate piese de la noi aparţine compozitorului Veaceslav Daniliu (versuri Andrei Hadjiu şi Aris Kalimeris) şi a

Creaţiile Margaretei

Octavian URSULESCU

De-o viaţă, adică de vreo 55 de ani, de când a debutat, ne-am obişnuit să-i spunem, simplu, Margareta... Anii au trecut, artista s-a maturizat, iar între piesele pe care le lansa apăreau tot mai mult creaţii proprii, pe care în ultima vreme compozitoarea s-a gândit (şi bine a făcut) să le ofere tiparului, spre folosinţa şi desfătarea celor care mai preţuiesc muzica uşoară. De curând a apărut, la editura "Glissando" a Universităţii naţionale de muzică Bucureşti, Caietul II, tipărit în elegante condiţii grafice, un singur reproş fiind legat de absenţa diacriticelor, în interior. Caietul poartă titlul "Margareta Pâslaru şi creaţiile sale" şi supratitlul "Libertatea nu se învaţă...", pornind de la primul din cele 26 de cântece. Între acestea se numără adevărate şlagăre, cum ar fi "Lasă-mi, toamnă, pomii verzi!" sau "Turneul", dar în general sunt piese mai noi, unele elaborate în perioada când artista locuia în SUA ("Our day, Children's day" - când i-a convins pe americani să serbeze Ziua copilului de 1 iunie, "Un pod peste Ocean"), altele legate de implicarea Margaretei în acţiuni umanitare ("Fii voluntar!") - se ştie, de altfel, că toate încasările rezultate din vânzarea discurilor şi cărţilor sale sunt colectate în scopuri caritabile. Majoritatea melodiilor este semnată, muzică şi text, de Margareta Pâslaru, dar la unele creaţii autoarea face apel la versuri aparţinând unor Mihai Eminescu, Agatha Grigorescu Bacovia, Romulus Vulpescu, Elena Farago, Adrian Păunescu, Ana Blandiana, Constanţa Buzea. Caietul include fotografii şi aprecieri din partea unor personalităţi, fiind o micuţă şi frumoasă carte de 60 de pagini, pe care v-o recomandăm cu căldură.

Fuego îl omagiază pe Dan Spătaru

Vera PELICI

La ediția din toamna anului trecut a Festivalului internațional de muzică uşoară "Dan Spătaru", în cadrul recitalului său extraordinar (a fost o culme a evenimentului, în acompaniamentul orchestrei conduse de Ionel Tudor) Fuego a făcut o promisiune înainte de a cânta o melodie lansată de Dan Spătaru, "Serenada mea", şi anume că va întreprinde un turneu omagial închinat regretatului interpret, cu încuviințarea văduvei artis-tului. Poate mulți au considerat-o o promisiune deşartă, căci câte nu spun oamenii sub imperiul emo-ției? Dar nu şi Fuego, un muzician rigu-ros şi serios, care suntem convinşi că avea în minte în acel moment scenariul viitorului spectacol. De curând, Cătălin Măruță a consacrat două ediții ale popularei sale emisiuni de la ProTV memoriei lui Spătaru, demarând chiar o inițiativă care s-ar putea finaliza cu atribuirea numelui celui care a lansat "Măicuța mea" sau "Fanfara militară" unei străzi din Bucureşti. La aceste emisiuni, Sida Spătaru s-a reîntâlnit cu Fuego, acesta din urmă anunțând datele turneului "Serenadă pentru Dan Spătaru", deocamdată în oraşe din estul țării, dar suntem siguri că succesul concertului va face ca el să fie extins în toată țara şi, cu siguranță, şi la Chişinău. Fuego, vedeta de mare popularitate de azi, face un gest de mare noblețe, cu o reverență, față de cel de la care a preluat rețeta infailibilă a succesului...

Fuego şi-a propus să-l prezinte pe „regele aplau-zelor" într-o adevărată sere-nadă a cânte-celor sale, reorchestrate (înregistrările s-au făcut la Chişinău şi au fost gravate pe un album pus la dispoziția publi-cului în acest turneu – o lecție de marketing), într-un show de 2 ore, live, în acompaniamentul unei formații profesioniste, cu elemente vizuale speciale, cu surprize şi momente unice. Printre repetițiile pentru acest turneu programat în 10 oraşe, Fuego repetă, joacă spectacolul „Testament" (un omagiu adus mentorului său, marele poet Grigore Vieru), la Teatrul „Al. Davila" din Piteşti, iar pe 11 martie susține tradiționalul său spectacol anual pe scena Palatului Național din Chişinău, cu titlul sugestiv „A mai trecut un an". În luna mai va lansa albumul de autor al compozitorului Jolt Kerestely, când acesta va împlini frumoasa vârstă de 80 de ani...

Fuego şi Dan Spătaru

Fuego alături de Orchestra prezidențială din Rep. Moldova

Vedete

Gabi MATEI

ŞTEFAN BĂNICĂ – susține pentru al patrulea an consecutiv

concertele sale acustice (unplugged) la Circ & Variété Globus, „**Love Songs**”. Numele concertelor a fost dat de cel mai nou material discografic al artistului, **„Love Songs” - Live Acoustic**, al 15-lea album de autor din carieră. “*Aceste concerte din luna martie constituie încă un prilej de a scoate în evidență trupa cu care cânt, cu unii dintre cei mai buni instrumentişti din țară*”, a spus Bă**nică**. Să ne amintim că artistul a încheiat la Sala Palatului altă serie de concerte, de Crăciun – „**Alerg printre stele**” – o complexă şi spectaculoasă producție, cu o tradiție neîntreruptă de 12 ani. Pentru fiecare cântec din cele 22 pe care Ştefan le-a cântat în cadrul concertelor a existat o atmosferă diferită, specifică şi a avut doi invitați speciali - **Sore** şi **Cristian Minculescu**. Un moment aplaudat a fost piesa „**Lui**”, cântec pe care artistul l-a compus pentru tatăl său, Ştefan Bănică Senior, după dispariția sa.

LOREDANA. Un muzician foarte talentat din Republica Moldova, **Carla's Dreams** şi **Loredana** au lansat noul lor videoclip, pentru piesa “**Lumea ta**”. Single-ul a fost compus de Carla's Dreams, iar producția a fost realizată de Carla's Dreams şi The Farmers. Este a doua piesă lansată de **Carla's Dreams** în România. Piesa beneficiază şi de un videoclip, produs de Global Records. Filmările au avut loc în studiourile **MediaPro** din Buftea şi în parcul **Oraşelul Copiilor** din Bucureşti, în regia lui **Matei Dima**, primul român care a câştigat un premiu YouTube.

Ca urmare a succesului pe care l-au înregistrat concertele “**Magic**” de la Sala Palatului, **Loredana** va porni într-un turneu național de amploare prin România şi Republica Moldova, cu showuri în Constanța, Galați, Piteşti, Chişinău, Iaşi, Botoşani, Suceava, Oneşti, Bacău, Braşov, Ploieşti, Târgu Mureş, Cluj, Oradea, Timişoara şi Deva: două ore şi jumătate de muzică de toate genurile, de la muzică

Loredana

populară sau lăutărească, până la pop, hip hop sau dance.

ANGELA GHEORGHIU. Celebra soprană a primit din partea casei sale de discuri, **MediaPro Music**, **Discul de Aur** pentru vânzări ale primului său album de colinde româneşti, “**O, ce veste minunată!**”. Albumul a fost elogiat de cea mai prestigioasă revistă de muzică clasică din lume, “**Gramophone**”: “*Soprana îşi pune amprenta asupra acestor colinde vibrante şi deseori emoționante prin intermediul unui timbru unic, născut din identificarea sa interioară şi familiaritatea cu acest gen de muzică, parte din moştenirea sa culturală*”. Piesele sunt înregistrate la Sala Radio, alături de Orchestra Națională Radio, dirijor Tiberiu Soare, Corul Național de Cameră Madrigal, dirijor Voicu Popescu şi Corul Accoustic, dirijor Daniel Jinga, şi în Studioul ISV - Ines Studio & Video.

Angela Gheorghiu

Albumul conține 16 dintre cele mai îndrăgite colinde tradiționale româneşti. Este o coproducție Fundația Angela Gheorghiu – Radio România – Centrul Cultural Casa Artelor Sector 3 Bucureşti - Primăria Sectorului 3 Bucureşti. Producătorul general al acestui material discografic este Oltea Şerban Pârâu, iar producătorul executiv, Alice Barb.

VIRGIL IANȚU. După aproape 14 ani de televiziune, revine pe scenă cu un proiect muzical intitulat **Ieri şi Azi** - o colecție de piese româneşti cunoscute, o întoarcere în timp la melodii care au marcat mai multe generații de fani. compuse în stiluri şi perioade de timp diferite, dar reunite acum într-un singur creuzet muzical dirijat de **George Natsis** şi **Adrian Despot**. Rezultatul este o colecție de melodii swing, primul single al albumului fiind **Ce bine că eşti** (piesa originală fiind interpretată de **Nicu Alifantis**), în cuprinsul noului album regăsindu-se şi **Timpuri Noi** (Tanța), **Aura Urziceanu** (Dor de viață), **Loredana** (Extravaganza), **Direcția 5** (Dacă ai şti), **Ştefan Bănică** (Găseşte-mi loc în inima ta), **Simplu** (Oare ştii), **Vița de vie** (Praf de stele), **Aurelian Andreescu** (Dorul) şi **Holograf** (Vreau o minune). Lansarea albumului va fi urmată de un prim turneu, debutând la Timişoara, urmat de alte cinci concerte: Bacău – Iaşi – Braşov – Cluj – Sibiu.

Albumul lui Țeicu

Iată ultimele trei fotografii din albumul sentimental încredințat nouă de Marius Țeicu şi pe care îl vom regăsi cu siguranță într-un volum ce-i este dedicat şi aflat în curs de apariție. Sunt cele mai recente imagini. Astfel, în 2008

compozitorul s-a ocupat de pregătirea muzicală a micilor aspiranți la glorie, la show-ul de mare audiență la TVR al regretatului Titus Munteanu, "Numai cu acordul minorilor", unde de fiecare dată un juriu de specialitate acorda note interpreților, dintre care unii sunt binecunoscuți azi, cum ar fi Alina Eremia din trupa La La band şi din serialul ProTV "Pariu cu viața" sau Nicole Cherry. În anul 2009, compozitorul a ținut să se imortalizeze alături de una din interpretele lui preferate, Marina Voica, şi de Silvia Dumitrescu, cea care a făcut o frumoasă impresie la selecția națională Eurovision 2014.

Reunire

Vestea reunirii aproape... legendarei trupe 3 Sud-Est (un deceniu presărat cu numeroase succese, între care titluri memorabile, un record pentru un "boys-band") a bucurat întreaga suflare a muzicii dance româneşti şi nu numai. Pentru că trupa constănțeană avându-l drept lider şi compozitor pe Laurențiu Duță s-a distins nu numai prin activitatea muzicale, ci şi printr-un comportament elegant în relațiile cu colegii şi cu mass-media. S-au despărțit, din fericire temporar, în 2008, cei trei explicând astfel momentul cu pricina, în populara emisiune a lui Cătălin Măruță de la ProTV (unde realizatorii ne-au propus şi un amuzant "alt" 3 S-E, cu Marcel Pavel şi Constantin Enceanu între componenți): "Ajunseserăm să vedem fiecare lucrurile diferit în carieră, aşadar am decis să ne despărțim, dar am rămas prieteni mereu. Avem 21 de ani de prietenie şi de colaborare, ne cunoaştem din 1993, când Laurențiu avea 15 ani". Era la scurtă vreme după ce Marina Voica îl lansase pe Duță cu super-hit-ul "Cifre". Laurențiu Duță, Mihai Budeanu şi Viorel Şipoş vor susține concertul oficial al revenirii pe scena muzicală pe 9 mai, la Sala Palatului din Bucureşti. Interesant este mesajul artiştilor, transmis cu ocazia acestei reveniri: "Indiferent ce tensiuni sau probleme vom întâmpina, trupa 3 Sud-Est nu se va mai despărți niciodată. Indiferent ce proiecte vor mai apărea în viața fiecăruia dintre noi, dacă va fi nevoie vom lua o scurtă pauză, dar niciodată nu se va mai anunța despărțirea. 3 Sud-Est va rămâne mereu "o carte deschisă" pentru fani şi va trăi până la adânci bătrâneți". Evident, se face referire în primul rând la activitatea de compozitor a lui Laurențiu Duță îndreptată către soliste de succes cum ar fi Elena

Gheorghe sau Andreea Bănică. Deocamdată să spunem că regretăm reunirea atât de târzie, fiindcă melodia "Emoții" ar fi avut mari şanse să câştige selecția națională Eurovision...

Pagina de Veronica NAE

Noul val

Dorin MANEA

Ruby. “Nu îmi schimb stilul, <De la distanță> înseamnă o evoluție normală. Am lucrat cu Alex Velea şi Smiley, alături de compozitorul Max Kissaru şi de Deliric şi DOC de la CTC”. Videoclipul este regizat de Cercel Lazăr. Traseul solistei: după hitul “Stinge lumina” au urmat “Două suflete”, “1001 de nopți” şi colaborările cu CRBL şi cu Pacha Man.

Sore. Lansează un videoclip, pentru single-ul “Dor să-ți fie dor”, înregistrat în studiourile HaHaHa Production. Filmările clipului au avut loc în Buftea, în regia lui Alex Fotea, şi au durat aproape 24 de ore. Noul videoclip beneficiază şi de participarea lui Bogdan Boanță,

talentat coregraf, care a câştigat două trofee “Dansez pentru tine” şi a participat în grupul de balet din cadrul emisiunilor “Vocea României” şi “Românii au talent”.

Matteo a lansat un nou single - “Andale”. Muzica şi versurile noului single sunt semnate de Lanoy Production. “Cu F. Charm am scris versurile, Radu şi Mr. Alama au făcut beat-ul, Caro şi Ligia s-au jucat cu instrumentalul, vocea feminină de pe piesa este Laura Roşca.

One. Criss şi Vlad, cei doi din grupul ONE, au lansat un nou single, “Run for love”, compus de John Puzzle. Piesa este extrasă de pe albumul de debut, “Aprinde un vis”, care conține nouă piese originale, precum primul lor single, “Un nou început”, “Till the end of time” (by Play and Win), “Down Down”, sau “Only lie”. Criss urmează cursurile de Prezentator TV, iar Vlad s-a înscris la

cursurile de Producție, Regie, Scenariu.

Adriana Rusu. Revine în muzica românească prin lansarea piesei “Arde”. Ea s-a remarcat prin colaborarea cu Tataee, de la Bug Mafia, în anul 2007. Piesa “Noi doi”, cu influențe R&B, reprezintă debutul

în muzică al artistei originare din Republica Moldova. Cel mai recent single al său face trecerea spre muzica pop, compusă de către Adriana Rusu, alături de Vanotek şi Anastasia.

Vescan şi Alina Eremia. Piesa “In dreapta ta” are şi un videoclip în care îi veți putea vedea pe Vescan, Alina Eremia şi Mahia Beldo, compozitorul piesei. Responsabili de regie sunt Richard Stan şi Claudiu Stan de la Vision Production. Piesa este o coproducție MusicExpertCompany - MediaPro Music şi se bucură de popularitate în rândul fanilor online, dovada fiind milioanele de vizionări de pe Youtube

Andrada Popa continuă colaborarea cu Dj Sava şi pentru al doilea single, “E simplu ca 1, 2, 3” de această dată în limba română, dar şi cu J. Yolo, alături de care a lansat piesa “Champions in disguise”. Cunoscută din serialul “Pariu cu viața” .şi din trupa LaLa Band,

Andrada Popa reuşeşte cu brio să îmbine viața artistică cu şcoala.

Kate. Tânăra artistă a lansat videoclipul celui de-al doilea single din carieră, “Din vina ta”, o piesă pop, compusă de Mihai Ristea şi Alex Cotoi. Filmările pentru noul videoclip au avut loc la Casa Big Brother, în regia lui Michael Mircea.

Nicole Cherry. După succesul înregistrat cu piesa ei de debut, “Memories”, solista lansată de Titus Munteanu revine cu un nou single, “Phenomeno”, compus de echipa Tommo Production. “Phenomeno” beneficiază şi de un videoclip filmat la Palatul Ghica de la Căciulați, în regia lui Alex Ceauşu.

Muzicieni români din diaspora (IV)

Doru IONESCU

În fiecare sâmbătă seara, de la ora 20.30, emisiunea „Lumea şi noi" (prin edițiile zise „O poveste... cu cântec!") pune în undă la TVR Internațional portrete ale muzicienilor români din diaspora. Dacă nu reuşiți să le urmăriți la difuzare, acestea rămân postate pe site-ul tvrplus.ro.

George Nistor, trompetistul din Stockholm, a cântat până în 1973 în diverse grupuri jazz şi de estradă, înconjurat de fiecare dată de instrumentişti de vază ai timpului. Că a fost vorba de familia Berindei, Ion Cristinoiu, Mihai Chirilov, Marius Popp, Wolfgang Guttler, Corneliu Meraru, Joey Reininger, Valențiu Grigorescu, Gerhard Romer, Nicu Dumitrescu… În Suedia nu i-a fost uşor cu vremea, aşa că – alături de Cristian Colan - a luat vaporul să înconjoare lumea. Cu tot cu scenă. Mai întâi doi ani, apoi încă 10. Ocazii de a cânta prin metropolele jazzului mondial şi de a-şi întâlni idolii. În fine, s-a obişnuit şi cu clima, şi cu turiştii români pentru care a devenit ghid în aşa zisa Veneție a Nordului. Continuă să cânte în trio (cu bateristul Micky Mănăilă), dar şi cu un big band de amatori (altfel foarte buni) pe care îl conduce. În viața privată, după ce şi-a adus părinții şi sora alături, celibatar convins, şi-a descoperit fiica, déjà mare. Acum îşi ghidează nepoata, care nu mai vrea să cânte la pian ci la trompetă.

Marius Luca, zis Bubu, a păşit în rock deodată cu grupul Compact la debut, apoi a continuat cu Metropol în perioada celui mai bun disc – al treilea. Chitaristul – vocal - cu valențe componistice serioase - a apucat să fondeze şi propria formație, tot hard-rock, Metrock, cu care a înregistrat un disc. Până la urmă, însă, a ales să-şi urmeze părinții în Canada, la Montreal. O dată emigrat, s-a specializat cu patalama

M. Mănăilă, G. Nistor

în tot ce ține de showbiz, dar n-a uitat să cânte. A traversat continentul nord-american în zeci de turnee de la un ocean la altul, în Los Angeles a ratat la mustață un contract discografic, s-a reinventat ca lutier şi iar s-a întors la rock. Cu trupele Rated R şi mai ales Broken Rule a înregistrat şi a editat mai multe discuri, vândute integral la concerte. Cu actualul său grup canadian O.N.E. (Organic Noise Experiment) sintetizează o experiență de peste 35 de ani pe două continente şi cântă în limba română. Într-o bună zi speră şi între Carpați.

Mariana Țurcanu este o solistă pop-rock-jazz romăncă, originară din Basarabia, cunoscută deopotrivă pentru activitatea cu grupurile Colinda şi Diamant - de dincolo de Prut - şi cu fetele de la Secret (mai mult în Europa decât în România) cu care a şi scos un prim disc, metal-rock. Din 1993, şi-a continuat cariera solo, ajungând să cânte până în Japonia (fără să uităm aici că a participat la Eurovision-ul de la Dublin, din 1994, în corul care l-a însoțit pe reprezentantul României, Dan Bittman!). A înregistrat un disc în nume propriu, apoi – cu Redivivus din Craiova – i-a ajutat pe Sfincşi să facă față contractelor în străinătate. Cu Ediție Specială a ajuns în Germania şi, până la urmă, în Suedia. Naşterea celor doi copii a îndreptat-o spre alte meserii, dar a reuşit să rămână aproape de muzică. Am întâlnit-o la Stockholm, la puțin timp după finala Eurovision de la Malmo. Aşa am aflat că fusese membră în juriul preselecției suedeze, având de ascultat peste 2500 de melodii. O experiență în culisele celebrului festival concurs care ar folosi şi României, poate la anul...

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE UNIUNEA COMPOZITORLOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactori:
Mihai COSMA
Octavian URSULESCU
Editorialist: Liviu DĂNCEANU
Şef de producție: Costin ASLAM

Semnează în acest număr:
Al. I. BĂDULESCU, Loredana BALTAZAR, Mihai Alexandru CANCIOVICI, Luminița CIOBANU, Grigore CONSTANTINESCU, Cleopatra DAVID, Oana GEORGESCU, Doru IONESCU, Sorin LERESCU, Olguța LUPU, Carmen MANEA, Marin MARIAN, Doina MOGA, Octaviana NEMESCU, Stephan POEN, Adina POPESCU, Constantin-Tufan STAN, Mădălin Alexandru STĂNESCU, Mircea ŞTEFĂNESCU, Florin-Silviu URSULESCU

www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: Bucureşti, Calea Victoriei 141, sect.1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL
TEL: 021-410.64.88 ISSN: 1220-742x